

ഒ മീ ദ ച എ

(രണ്ടാം ഭാഗം)

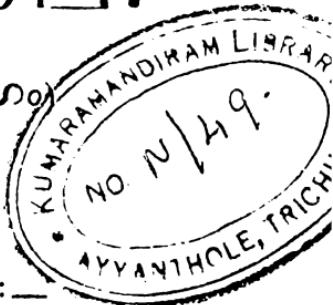

C. ATCHUTHA MENON B. A.

ഒ ഏ ഒ ഫ.

(രണ്ടു ദശ)

അന്വക്കൽ:

പ്രസ്താവനാട് അച്ചതമര്മ്മനാൾ വി. എ.

(University Reader in Malayalam)

(ക്രൂഡ് പതിപ്പ് കോപ്പി 500)

PRINTED AND PUBLISHED BY
THE MANGALODAYAM PRESS,
belonging to
The Yogakshemam Co., Ltd.,
TRICHUR.

(വില 8 റൂ.)

പ്ര സ്കൂൾ വരന്

“മനിമാല” ക്കൊം ഭാഗം (വിദ്യാവിനോദ്ദീപി പ്രസ്തുതി, തൃജീവപ്രേക്ഷകർ) വായനക്കാരിൽ പലകം കണ്ടിരിക്കാൻഡിയിട്ടുണ്ട്. അതു കണ്ട് എൻ്റെ ശ്ലോഹിതനൂർ നിരതം ഉത്സാഹിപ്പിച്ചതുകൊണ്ടാണ് ഈ റണ്ടും ഭാഗവും ഇങ്ങിനെ പുറത്തിരുത്തുവാൻ സംഗതിയായതു്. ഇതിൽ “വിധിയും കൊതിയും” എന്ന കമ്മയെഴുകുക മറ്റു കമ്മകളെല്ലാം മനിമാല ക്കൊം ഭാഗം പുറത്തു വന്നതിനുശേഷം എഴുതിച്ചവയാണ്. “വിധിയും കൊതിയും” എന്ന കമ്മ എൻ്റെ ഗണപതിക്കയ്യുംണ്ടോ ഒരു കമ്മയും ഈ അവസരത്തിൽ പ്രസ്തുതിചെയ്യുകൊള്ളുണ്ടോ. പഴക്കംകൊണ്ട് കമ്മകമനത്തിൽ എൻ്റെ കയ്യിനു തിരുവും കമ്മകൾക്കു തിരുവും തുടർന്നേണ്ട് എന്നുള്ള കാഞ്ഞം വായനക്കാർത്തെന്നു തീച്ചുപെട്ടെന്നേതുണ്ടോ. വംശലൂപ്പത്വം ഈ ഭാഗത്തിനേയും കൈക്കൊണ്ടുള്ളുണ്ടെന്നോ എന്നിക്കോ അവരോട് അപേക്ഷിക്കേണ്ടതായിട്ടുള്ളൂ.

എൻ്റെ

റഹംകത്താവു്.

മനോമാലി.

രണ്ടാം ഭാഗം

— — — — —

എ

“ഇന്ത്യാലം” *

(തെടിയവള്ളി കാലിൽ)

ചെറുകമി.

അനീഡേവിത്തന്നുംടി ഉച്ചക്ക് അമീത്തോ കഴിത്തെ
മംഗളിക്കുകളിൽ ചെന്തിയണ പതിപ്പുഃപാലുള്ള പുരാണ
പാരായണം കഴിത്തെ വിശ്രമിക്കാനാംകിശ്വേഖണ
ക്കു, സവികൾ കൂദ പാടേണ്ണെമന്നായി കിണ്ണത്തു.

“പാണ്യവൻ്റെ ഗ്രവം കണ്ണാലമേ
പുണ്യർഥികവസ്തുജീവനശ്ശലമവണ്യമായി
വിലസുന്നാതിശംകേ എണ്ണു”

എന്ന ചല്ലപി പാടിയതോടൊള്ളിട്ടി “കണ്ണം നേരേയാവു
ക്കില്ലു” എന്ന പറഞ്ഞു താൻതന്നെ മതിയാക്കി. ഒപ്പ്
ടുക്ക ചില സൂരണകൾ മനസ്സിലുണ്ടിക്കയാൽ തലതാ
ഴി മിണ്ണാതിക്കുന്നു. മെഴ്ചാം മറുള്ളുവരുടെ പരിധാസ

* മഹത്ത്വി വിശ്വാസംപ്രതിയിൽ (1926-ൽ) പ്രസിദ്ധീകൃതിയായി.

അതിനു മുലമാക്കുമെന്ന കാര്യത്തിൽ ഉടനൊളം പാളിയിൽക്കൊണ്ട് കുറച്ചു എഴുന്നേള്ളി. ഉപ്പൻഡിയപ്പോലെ തന്നും രാട്ടിയിലും കുറച്ചു കാലമായി മഹാപാശവല്ലംകൊണ്ട് വലഞ്ഞിംഗക്കു യാണ്. അതിനു കാരണംതന്നെയും പുരാഖ്യക്കേസർ തനിക്കും ഉപ്പൻഡിയുടെ ഓരോവേം ഉണ്ടാക്കുന്നതേ എന്ന പ്രംതിക്കുകയും ചെയ്യുന്നണ്ടായിരിക്കാം. അപ്പോഴേക്കും കുറുക്കുന്നതിരിപ്പാട് വന്നിട്ടുണ്ടെന്നാറിലിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തോടു കുലേലും ചോദിക്കുമ്പാനായി മുറുതേതക്കുതന്നു വന്നു.

തന്നും രാട്ടി—എന്താ ഇന്ത്യാഭട്ടക്കുള്ളി പഴിതന്നു നാട്ടുതിരിപ്പാട് ഉംനാബേന്ന വിചുരിച്ചു.

നാട്ടുതിരിപ്പാട്—നാട്ടുക്കാഡ്. അദ്ദേഹത്തിനു വരാൻ പാട്ടുണ്ടാ. ചോടിച്ചിടുന്നപ്പു കഴിഞ്ഞത്തു്. ഒരു ദിനിൽക്കു നാലുദിവസം തികച്ചു താചസിക്കാൻ എഴുകിക്കു വായിക്കുപ്പു. അവായവും അപകടവും, ഇള്ളക്കവും ഉള്ളിലും സ്ഥലങ്ങളിലോകെ എത്തുന്നുണ്ടോ?

തന്നു—നാട്ടുതിരിപ്പാട് മാറാത്ത പ്രധാനിക്കില്ലെന്നാണു കേരംവി. പക്ഷും എന്നും ദിനം അനും ഇന്നം കൈപേരിലെത്തന്നു.

കല്ലുർ—വ്യാധി അറിഃവാന്തിക്കും, മരന്തി അറിയാന്തിക്കും അല്ലെ. ഉന്നു കിട്ടാൻഡിള്ള പ്രധാനം വിചാരിക്കുന്നും അമാന്തിക്കയാണോ?

തന്നു—അംപ്പാർമ്മ ദിനം മറ്റാത്തതാണെല്ലു. മറ്റാത്ത ദിനത്തിനാല്ലു കിട്ടുന്നതു ഉന്നു?

നന്നു—അതല്ല. അതുനേതാളം ഉപദേശം തുടങ്ങിയണ്ണ
റിന്തില്ല.

തന്നു—അതിനുനേതാളം പഠാനാക്കണമെന്നിൽ
തന്നു മഹ്മദിലാക്കരാത്.

നന്നു—എന്നാൽ ഇന്തി കല്ലുവിനാക്കാൻ അതവുമോ
എന്ന പരിക്ഷിച്ചിട്ടും. രാത്രി ഒരു പത്രം അംഗീകാരം ചെയ്യേം
തോട്ടത്തിൽ കാണണം.

നന്നു തിരിപ്പാട് താഴേന്തുക്കം തന്നുംടി പഞ്ചിയ
സിലേഷം പോയി. കോവിലകത്തു നന്നു തിരിപ്പാട് വ
നിട്ടബണ്ണം ഇന്ത്യാം കരപോലെ സംസാരം തുടങ്ങി.

ര

പുവോലാചുള്ള നിലാവ് ലോകമാസകലം വെള്ളി
വിശേഷ സമയം. കൊആര്യാർ കൊാരിക്കുന്ന കളിപ്പി
ളംകാരഡം അക്കന്ദി:ചന്ദ്രപ്പാർ പ്രതിവിലാസത്തി
നാം ഇന്നാഴ്ചിട ആനന്ദത്തിനാം പരമാവധിയായി. വ
ഴിവോക്കന്നർ നടന്ന നടന്ന സുവം കടന്നപോക്കരെ
നാ വിചാരിച്ച വഴിവക്കത്തുള്ള പുത്രപ്രഭാദാജീൽ മു
ണ്ട് വിരിച്ചിങ്ങനു ക്കീണം തിന്റുകാണ്ട് ചുറ്റുമുള്ള കാ
ഴുക്കണ്ട് ലഭിക്കാൻ തുടങ്ങി. വയ്ക്കരന്നാർ “പുണ്യാല
തോറും നടന്ന, പുമ്പാം ചെല്ലു എക്കൻ” ശരശ്വത്രിക
യെ കൊണ്ടാടി. പലതരം കളിവിനാായി പുരാത്തിറ
ഞീട്ടുള്ളവകം വെളിച്ചിന്നവാൻ മടിച്ചു്, കുളിലിക്കുന്ന
ചാറ്റാപാലംഭം ആരംഭിച്ചു്. പയ്ക്കേരിരാജാവും അത്താ
ം കഴി തെരു കടക്കത്തിരത്തുള്ള കൊട്ടാരത്തിൽ കടലി
നാളിച്ചവമാരിട്ടുള്ള വരാന്തകിലെത്തി, തിക്കച്ചുള്ളക്കണ്ട്,

തിന്ത്പിത്തുള്ളന തോചരാവിജട തള്ളിച്ചുനോക്കി എ നവിരി തുകിത്തുടങ്കി. “മാധവ! മധുസമയം” എന്ന മുളിക്കണണ്ട കല്ലർ നന്ദുതിരിപ്പാടം എഴുതി.

രാജാ—ആർ കല്ലേരോ! ഇപ്പോൾ വിചാരിച്ചേ ഉള്ളി.

അരപ്പുരാശക്ഷ് എത്തിയചല്ലോ. കഴിന്തെ കൊല്ലും ഈ കാലത്തു് ഇങ്ങിനെ തെളിഞ്ഞെന്ന നിലവായുള്ള കുറ റാത്രി നോം വള്ളിക്കിയും പോയതു് കാക്കന്നോ? അതു് കാത്തു് ഇപ്പോൾ കല്ലുക്കണ്ണക്കിൽ എത്ര നന്നായി കന്ന എന്ന വിചാരിക്കാനായിരുന്നു. കല്ലുരിനു ദിഗ്ഭാ യസ്സുതന്നെ.

നന്ദു—ദിഗ്ഭായസ്സു് അവിടെത്തേപ്പാലെയുള്ളവക്കംണാ വേണ്ടതു്.

രാജാ—വെറുതെ സേവപരമ്യങ്ങൾ. അനവധി ഒന്നത്തിനാ ദിവശാന്തി വാത്തുന്ന നന്ദുതിരിയചല്ല എന്നം ഇരിക്കണ്ടതു്.

നന്ദു—എന്നിക്ക വന്നും മാറ്റാനെ കഴിച്ചുള്ള. അതുക്ക വരാൻഡപാക്കന ദിവം മുൻകൂട്ടിയറിന്തു പരി ധരിക്കാനുള്ള ശക്തിയുണ്ടെല്ലോ. അപ്പോൾ ആത്രാണ് ശാധികം ഇരിക്കണ്ടതു്.

രാജാ—അരംപോക്ക മതി. വല്ലവങ്ങങ്ങളും ദിവംകൊണ്ടാണോ വന്നിരിക്കണ്ടതു്.

നന്ദു—എന്തിനാണ് എന്ന പരിഹസിക്കണ്ടതു്. സകലങ്ങട ദിവവും ചരംചക്കിയസ്സുകാണ്ടറിയുന്ന അദ്ദേഹം മുഖിയിൽ ശ്രദ്ധിയുള്ളവന്റെ രീതിമായങ്ങൾ സാമുണ്ടോ?

രാജാ—കല്ലുരിന്മ സേച ക്ഷീ പറയാം കെട്ടോ. അരിപ്പി കൈട്ട്. ശ്രീദേവി തമ്പരാട്ടിഡേ അരിനയാം. കവിതയു എങ്ങന്നുകൊ കെട്ട്. ഇന്നാലെ വാറ്റപ്പും വന്നപ്പോൾ ശ്രീദേവി തമ്പരാട്ടിയുടെ വകയാണോന്മ പറഞ്ഞു കു കു ദ്രോകം ചൊല്ലി. കരിക്കലെ ചൊല്ലിഇള്ളി. പി നെ എന്നർ മഹാസ്തി നിന്മ അതു പോകനില്ല.

വാന്ധു—കേൾക്കൈട്ട്. നല്ല കവിതയാണെന്നാണെ കേൾവി.

രാജാ—ചൊല്ലം.

അപ്പേ മാലതി! മംലെ നിഃവാളയു—

നോരത്തുരക്കന്ത—

ഞേല്ലംകെട്ട് മസിഞ്ചനില്ലോ ഉയി!

നിന്നന്തല്ലുനിംബന്തവും

കല്യംണാംഗനരിപ്പുതാവമരനാമെൻ

കംരുകൻ കാണകിൽ

കല്ലേ! നിന്മക മതീന്മ, കണ്ണവുമരിച നീര ന

കയുലപ്പിച്ചിട്ടം..

വാനായിട്ടുണ്ട്. ഇതു തമ്പരാട്ടിയുടെ തല്ലംലഘട്ടി തി സുചിട്ടുകണ്ണാതായിരിക്കുമോ. കണാലെങ്ങനെ!

വാന്ധു—താനൊക്കെ കവിയായില്ലല്ലോ. എന്നാൽ കന്ന വണ്ണിക്കാംമണ്ണിരന്ന. സാമ്പിത്രം കാരുമല്ല സംഗീത മും കടക്കട്ടിയാണ്. ഇന്നാലേങ്ക ദിവസം താൻ ശര പിംഗ പോയിരുന്നു. അപ്പോൾ “പാണ്യവന്നും മു ടം കണ്ണാൻ” എന്മ പാടംന്നതു കെട്ട്. അതു പദം ഉ

ണ്ടാക്കിയ അത്രപിതുന്നു അരങ്ങിനെന്ന പാട്ടംമൊ എന്ന സം ശയം തേരുന്നീ.

രാജാ — പാട്ട് കൗ കേരളക്കാൻ എന്തോ നില്പുത്തി. എ നീയും കാണാകയും ആരു രാമാല്ലാ. രാജാവാകയാൽ അക്കന്ധടിക്കുടാതെ പുത്രത്തിന്ത്യാനം നില്പുത്തിയില്ല. കല്ലു റിനന്മുഖാലൈഡുള്ളവ ചുത്തെന്നുണ്ടോ സ്വദം; എ വിഭവയും എന്മുഖം ചെല്ലാം.

നന്നു .. ഒരി! ഇത്തീരാ അലഭ്യന്താണെല്ലു സ്വദം! ഹ ട കേരളക്കണ്ണമക്കിൽ നില്പുത്തിയുണ്ട്. പെക്ഷാ അവി നട ഇനി പോകന്നോപം കൗ ചോദിച്ചതിനു ശേഷം പോരെ.

രാജാ — മതി. നന്നുതിരിയുടെ ഇന്ത്യാലാക്കാണ്ട് ഇതി ലധികവും സാധിക്കും.

നന്നു — ചുജക്കത്തിൽ എന്നന്ന മംസഭാക്കരാണും ഭാ വം — അദ്ദുസം നന്നനു കറവാൻാം.

രാജാ — അതു് ഇനി തുടങ്ങിയാൽ ചതി. ആരുടു് ഇനം കു ടലിലിന്തിയാൽ കൊള്ളിംബുമന്നാണ്ട്. തേണി കൊ ണ്ടവരാൻ പറയു.

നന്നു — കാ ഇപ്പാ എത്തി.

നു

നന്നുതിരിപ്പും രാജാവും തേണിയിൽ കയറി. അതിമീനയ ശരിഞ്ഞതു ശരിഞ്ഞവും തുന്നും അധികാരാസീ മയിൽ അദ്ദുസം കാലെടുത്തുവയച്ചു ഉടനു തിംബുനു മുഖജീവനു ആ മഹാനു വന്നില്ല. തേണി ചില്ലുല്ലവർ അതിവേഗത്തിൽ തണ്ടു വലിത്തുടാൾ. ചൊന്തിന്താഴനു

കാളിങ്ങക്കുട്ടി ഇന്നത്തിപ്പോകന തോന്തി ശരണാഗത എൻ്റെ നിലചിൽ സാഹരരാജാവിനെ നുസ്സറിജവാൻം അരംഭിച്ചു. കടലിക്കുക പോകംതോറും കാററിന ശക്തിയും ദാളിക്കുക കോപാധലം കരഞ്ഞുവെക്കിലും, കണ്ണാൽ ദേശം തോന്തരക്കവിയം വലിപ്പുംകുടിച്ചനു. വെള്ളം തോട്ടനബണ്ണം ഏനു സംശയം തോന്ത്രക്കുന്ന ഫേഗത്തിൽ പോകന തോന്ത്രികയ കാററിനെതിരായി കൊണ്ടപോകവാൻ അധികനോരം ശരവതെട കരബുലം സമാകിച്ചില്ല. കൊണ്ടപിടിച്ചു തണ്ടവല്പിക്കുന്നവർ തോന്തി തേരക്കാടു തിരഞ്ഞെരുത്തും അറിയത്തില്ല. കാരഡും കോഴിം വലിച്ചു. പിടിച്ചാൽ കിട്ടുതെ പോകന തോന്ത്രികുടിയുടെ ഉദ്ദിഷ്ടസ്ഥാനം ഇന്നതാവന്നു് അതിലാരിക്കു നീവക്കും അറിയാത്തുണ്ടി. “എതംനീ വല്ലാതെ പോകുന്നവല്ലോ” എന്ന നന്ദുതിപിപ്പാടു പരിഞ്ഞും പ്രത്യക്ഷ മാക്കിക്കുപ്പാർ “കാരഡു് അധികം നില്ലിപ്പ്” എന്ന റീ ജാവു സമാധാനിപ്പിച്ചു. പെട്ടുന്നു കൈ പ്രഭാവുരും തോന്ത്രിയുടെ മുമ്പാൽ പ്രത്യക്ഷമാണി. രാജാവു രക്കിച്ചു ദോക്കുന്നതു കണ്ണപ്പാർ നന്ദുതിപിപ്പാടു് ഇതിനു ഒന്നു രെയാണു കൊടുങ്ങല്ലും ക്ഷേത്രം എന്നാണുന്നത്തിച്ചു. അതു കേൾക്കേണ്ട തംസം, രാജാവു തണ്ടവിട്ടു് അദ്ദേഹം ഏകകൂപ്പി കണ്ണടച്ചു ദേവികയ ധ്യാനിച്ചു സ്നേഹത്തോടു കൂടി.

(പറമ.)

“താപനംഗിനി! തായേ! തൊഴാം തവ
അപമുഖം കണ്ടെതാൻ ഭാഗ്യമേ!

വിശ്വവദ്ദേശി! വിലംബനാലോകനാൽ
വിശ്വപാലനം ചെയ്യുന്ന ശക്തി നീ
സാരവൈക്കുത്തമശാക്കനു സേവയും,
വീരനോ നിജ പീഞ്ഞം പുലത്ത്‌വാൻ
കാരുകൾത്തെന്റെ കാമലാഭ്രാന്തിനം”

എന്ന പാതയുടോടുകൂടി ശരദ്ധേമം കന ഉയണി. തോ
ണി ലോകമാതാവിന്റെ ശരാശരാപ്രകാരം പ്രാപ്യസ്ഥാ
നത്തെ അണായുകയും ചെയ്തു.

ര

രാജാവിനു ബോധം വീണപ്പോർ തോണിയും
പ്ലി, ഘഴയമില്ല, നന്മയ്ക്കിരിപ്പുംപില്ല. പലവിധ ഘഷ്ട
ഐളിട പരിഗ്രിം വഹിക്കുന്ന മനാനിലൻ തെന്തു തലേനാ
ടിട്ടാണ താൻ ഉണ്ണൻതു് എന്നം തോനി. കണ്ണമാഴിച്ചു
നോക്കിയപ്പോർ നിലാവുകാണ്ട പത്തിംടി ശാഖകൂടി
യ കൈപ്പാനത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ വെണ്ണക്കുൽത്തറയി
നേലാണ കിടക്കുന്നതനും മനസ്സിലായി. ഇതു നന്മ
തിരിപ്പാടിന്റെ ഇരുജാലത്തിന്റെ മഹിക്ഷായിരിക്കു
മോ, അതോ നദിനോഡ്യാനസദ്ഗമായിക്കു ഇം പുക്കാ
വന്നം ലോകത്തിലുള്ളതനെന്നയായിരിക്കുമോ, എന്ന തീ
ച്ഛപ്പുട്ടത്തുവാൻ സ്വല്പാനി തഛ്ചംലം അനവദിച്ചി
ല്ല. അപെടാന അധികനോരും ഇരിക്കുന്നേംവന്നില്ല. സ
പ്പാംഗവും മുടിയ കൈ ത്രം ഉള്ളാനത്തിന്റെ കൈ രാഗ
ആക്കിനു തന്റെ നോക്ക് പതന്നതുകാണ്ട. നന്മതിരിപ്പാ
ടാക്കിമിക്കുമോ എന്ന സംശയിച്ചു് കന വിളിച്ചു. മറവ
ടിക്കില്ല. കാമച്ചുടി ക്ഷമശയാട്ടുടി ഇങ്ങനെപ്പോർ ആ

ആവശ്യം അനുഭ്രാദ്ധരണം അല്ലെല്ലാമായി നീക്കിനിക്കാം അഭ്രം കണ്ണതു കണ്ട്. ചവിട്ടുന്ന പുത്രക്കോടികൾക്കും വോദ്ദം വേദന തട്ടകതെന്നു കരതി നന്ദി പത്രക്കു നടന്നുവരുന്നു അതു ആവശ്യം ഒരു നവസൂര്യവിജയത്തോന്നും മനസ്സിലാക്കാവോന്ന് രാജാവിനു അധികം അതുഃലാചിക്കണംവിഡിപ്പി. അത്തിനെ ശ്രമപ്പേട്ടതുന്നതു' അപേക്ഷാദിഭ്രം നേനു വിചാരിച്ചു' ആ വിരസുകമാരം എതിരോള്ളുന്ന അന്നോടു ചൊന്ന. അട്ടതെത്തത്തിയപ്പോൾ —

“ചരണംസിക്കിയംമെന്തിൽ കന്തിയണം

ശരണംമററില്ല”

എന്ന് സക്കോചസംഘരണം അനാവച്ചിരേട്ടുത്തോ കും സീച്ചടതയോടുള്ളടി, താണാസ്പാത്തിലെക്കാലും ദയ മഹായി കര വിധി ഉച്ചരിച്ചു. അതു സൗഖ്യിനി അധ്യാ മുവിക്കാംവിനിനു.

സ്ഥലകാലാദിത്താലുണ്ടായ ഭാന്തിയ ഒരു കണക്കിൽ ഇയിച്ചു മനസ്സിലെന്ന സ്വന്ധമരക്കാൻ രാജാവു ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുവോഴാണ്' ഈ കന്റുകാരത്താത്തിനേരു അതുഗമനം! വിട്ടോഴിഞ്ഞിരുന്ന ഭാന്തി വീണ്ടും രാജാലു ദയത്തിൽ വേത്തുന്നി. ഇതുവരെ മനസ്സ് അന്ത്യം യിന്ന മാക്കാത്തിരുന്നിട്ടുള്ള സമസ്യാബന്ധം തന്നിക്കു തല്ലുംലും നേരിട്ട് ചാവല്ലുത്തിനു കാരണാന്തരം അതുരായംലും അയാളെ ശതകംചൊല്ലിക്കുമെന്നു ശവമംചെങ്ങുവോലെ വൈദ്യുതിനു' ഉജ്ജപലതേജസ്പിയംധി നിലകെംണ്ട്. ഡീഫനായിരിക്കുന്ന അതു പുത്രഷ്ട്രംഗവനിൽ പറിന്മും അധികനേരം കടികെക്കംള്ളുക പതിവില്ലുംത്തത്തിനാൽ ഉടനെ

തന്റെ മുഹിൽ “സൂപയമേവാഗതയായ്” സൂര്യരിഞ്ഞട സന്ദർഭത്താൽ അല്ലെന്നുണ്ട് മയംവൻ പ്രൗഢ്യസപര തതിൽ “അല്ലെങ്കിലും സതീരതാകമ! എന്നും വെതിനായ അതു രഹനറിതതിട്ടാണ് അലിവാള്ളും ചെയ്യേണ്ടതെന്നും അതു അതാവിക്കേണ്ടിക്കിമിക്കുണ്ട്. ശരണം പ്രാപിക്കുന്നവരു അനേപച്ചിച്ചുറിയാറുള്ള അവസരം എന്നാണബാക്കാറില്ല. അവകാട സ്ഥിതികൾ മുൻകൂട്ടി മനസ്സിലാക്കി യദേം ചിത്തം പ്രവത്തിക്കുന്നതാണ് എന്നും പതിവും. വെതിയു ടെ കാഞ്ഞത്തിൽ അരാഡിനെ സാധാക്കാത വന്നതിൽ വു സന്നിക്കുണ്ട്. എന്നും എഴും വെതിയോട് ഒരു ചൊല്ലിപ്പും എന്നും പ്രാപിച്ചിക്കുണ്ട്. വെതിക്കാണോ അതു ശ്രീക്കേവി!

തന്മാട്ട് — സാക്ഷാത് ശ്രീക്കേവി എന്ന റാഡ്യോ. പയ്യേര് തന്മാരാജു എക്കാല ചിത്രയോടുള്ള ധ്യാനിച്ചാക്കുന്ന വഴിം, അദ്ദേഹത്തിനും പാദത്തുള്ളൂഷക്കായി സദാ കൊതിച്ചിപ്പിക്കുന്നവഴിം, അതു-തിരക്കുറിഞ്ഞ തും രാത്രി ശ്രദ്ധാരത്തിൽ ശല്യപ്പെടുത്തി ഉവഴിം അതു-ഈ അതു ശ്രീ ക്കേവി! എന്നും തന്നെയാണ്. എന്നും അപരാധിനി യാഞ്ഞാരു.

രാജാ — അദ്ദേഹാന്വാനക്കിൽ എന്നാണ് അപരാധി. രാജാവാദ എ റിക്ഷ് എത്തു തരം ജീവിതത്തിലും പരി ചയം നി സാച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നും ദേഹപീഡിക്കും മാ നാസപീഡയേം യാതൊന്നും അറിയാത്ത വെതിക്ക് തും അല്ലാത്രിവരു നാട്രാഡേഗത്താനിടവക്കത്തിൽ എന്നാണ്ടെല്ലു വാന്നുവരതിൽ അപരാധി.

തന്യ— ഇന്നാം വിനായക അപരാധങ്ങൾ രണ്ടുവേഴ്സം ആരു വത്തിക്കുട്ട് എന്നാണ് ഇന്ത്യൻവഴിക്കുട്ട് പ്രാത്മക.

മാജാ— എൻറോയും. ഇന്ത്യൻ അത്താഴം കഴിഞ്ഞ നന്ദതിരിപ്പും മാജായും വേതിക്കുക്കുള്ള ചിവാതല്ലാം സംസാരിച്ച തോണിക്കളിക്കായി കടലിലിരിക്കിയ ഫ്രോർ ആ കൂളി “ദേവിഭർഗ്ഗ” ത്രിക്ക് പഞ്ചവസാനി ക്ഷേമനാ വിചാരിക്കുണ്ടായില്ല. ഇന്നിനന്ന മിതം അറിയേണ്ട പ്രവർത്തിയും അദ്ദേഹത്തോട് നമ്മക്ക രണ്ടുവേ ക്കിം റാഡി പറയുക.

“കാളിറിതന്ന ഘളിന്നും ചുവാർ വൈശം നിലാവും മേളിച്ച രാത്രികളുമാണോ വേണ്ടേംവാളും?”

പാണിഗ്രഹണശൈഖം രാജാവും തന്യരാട്ടിയും ഒക്കിണകൊട്ടക്കാനെന്ന ഭാവത്തിന്റെ നന്ദശിരിപ്പുടിനെ അനോപശിച്ച തോണി ഉണ്ടായിച്ച സ്ഥലം തങ്കു ചൊന്ന.

വാധിയും കൊതിയും *

നേരം പ്രഭാതംയാം. കാകകുള്ളുടെ കക്കരദൈഖിം ചെറുപക്ഷികളുടെ കൂളിക്കൂളാനുണ്ടെങ്കിം ധാരാളം കേട്ടതു ടന്തി. മകരത്തിലെ മരംകോട്ടുന്ന മത്തിനേൻ്റെ ശക്കി നിമിത്തം, പുലന്നായ ഭാങ്ഗാട്ടിലിരിക്കുന്നതു പോരായും യംബന്നനാ വിചാരിക്കുന്ന കാരണവന്നാരാഴിക്കെ ആകും പുരത്തിന്തി സഖവിക്കാൻ തുടങ്കിട്ടില്ല. പിടകളിൽ ആ കൂളകൾ താമസിക്കുന്നതിനേൻ്റെ അടയാളാനുണ്ടെങ്കിലും മുത്തുട്ടിമാ

* ലക്ഷ്മീഭാഗവതിയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതിയതു്.

അടുക്കേണ്ടവിളിക്കും, വാതിൽനിക്കലും, തെരുക്കലക്കാലം ധൂം ധനംഗൾപാടലും മാത്രമേയുള്ളൂ. തിങ്ങാരായണംപുരം ക്ഷേത്രത്തിലെ ശംഖനാഭം ശായത്വംപാസിക്കെള്ളെങ്കിലും ഒരു വിതണ്ണംതിനും വിളിക്കുന്നവാലെ മുഴക്കിത്തുട്ടുണ്ടി. വാരിയകം ശാന്തിക്കാരൻനന്നുംഡിയും ഉപജീവനത്തിനും വേംവഴിയില്ലോത്തത്തുടക്കാണ്ട് തണ്ണത്തുവാംചു[°] മാജരായിട്ടുണ്ട്. ക്രാറിയം കാലക്ഷേപത്തിനും നിപുഞ്ഞിയും മനസ്സിനും എസ്പ്രിച്ചും ഉള്ളിവരാങ്ങം ഘുത്തുപും പടായും വിഭാതിരിക്കുന്ന ഈ സമയത്ത് കഞ്ചിച്ചു ഇംഗ്ലാംഡത്ത് നം മംജപാല്യുകാണ്ട് എക്കേൾഹം ഇന്ദ്രപരശ്രമ്യവയസ്സുപോരായ കൈ സ്റ്റീ മേര്യവരാത്തെ ക്ഷേത്രത്തിലേക്കു തൊഴാൻവരുന്നതു് അധികഃപക്ഷം കണ്ണിരിക്കാനാടക്കില്ല. ഏപ്പുംവിശദിച്ചുണ്ടെന്നു പ്രമാണിത്താന്തിലും പദവിയിലും കിടയില്ലാതെ പാലക്കാട്ടരാവാട്ടിലെ പത്മാവതിയമ്മയും സോ അരളു് എന്നോ ശരം ശക്കിക്കൂട്ടി ചെയ്യുന്നതല്ല. സച്ചിദാനന്ദസ്പന്നവെന്നറ റിമായങ്ങൾം അതുരിയുന്നു. ഈ ഷേരുരൂപതം മുട്ടാതെ അരംബിക്കുവേണ്ട ക്രാഡിയ ആ സതീരതാത്തിന്നെന്നര മനസ്സു് ഫു, നത്തും വികാരവിചാരം ക്രാഡിയിനാമാണെന്നും ആരു ഇഗ്രേജപരമാന്തരം അരിയാം.

വന്ന ഉടനെ “വിളക്ക നല്ലവല്ലും തെളിക്കിഴഞ്ഞു”എന്നു് എന്നും പറഞ്ഞു നേനു കൊണ്ടുവന്ന കുടം നന്നു തിയുടെ മുഖിയവെച്ചു. നന്നുംഡി അതെട്ടത്തു് ഉടനെ വിളക്കായ പകർന്നു് കൊണ്ടപ്രാവഞ്ഞും മന്മഥി പ്രസംഗം കൊണ്ടുവന്നു. പത്മാവതിയമ്മ പ്രസംഗംവാഗി “കുപ്പും!

കൈതവസലാ! പ്രസിദ്ധ പ്രസീദ്” എന്ന പറമ്പതു ചൂടി
പോകാൻ ഒരപ്പെട്ടു. കൗരണ്യം നടന്ന തിരിത്തുനിന്നു.
പത്രം—കാ! ഉള്ളിതുതന്നെ; തൊന്തിപ്പൂർണ്ണതന്നെ മംങ്ങ
മായിക്കുന്നു. നാശി മുതൽക്കു ഇംഗ്രേസ് വരുട്ടുന്നു
മെന്നും വിചാരിക്കുന്നുണ്ട്. പ്രംശാഴ്ചയാണും; തിങ്കവോ
ണവുമാണും. അതുന്നല്ലപിധിസം ഇന്തി ഉണ്ടാവില്ല. കി
ഴക്കലെ ചിമ്മുണ്ണി പാൽ നേരുത്ത് കൊണ്ടുവരം. പ
ബ്രേസാരയുംനെയും തൊൻ തൊഴാൻവക്കേബാർ കൊ
ണ്ടുവരാം. ഉണ്ണജൈലറിയുടെ കായ്യും സക്കണ്ണിവാരിയ
രോടു ഇവിടന്നുതന്നെ പറഞ്ഞുക്കൂട്ടു. വാരിയത്രു പോ
യപ്പോൾ അത്യാശേഷ കണ്ണില്ല. ഉച്ചക്കു അരങ്ങേംട്ടുവ
ന്നാൽ നെല്ലും അരളിവുകൊടുക്കാമെന്നും പറഞ്ഞുകൂട്ടു.

നന്ദി—അതെല്ലാം വെടിപ്പൂക്കാം. തൊൻ കുംചുടിവസ
മായി ചോദിക്കുന്നുമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. കട്ടിരാമമേ
നോൻ നല്ല സുവക്കില്ലാതെയാണു പോയതും എന്നുകേ
ട്ടു. പേരയശേഷം വിവരം കുന്നം ഇല്ലെന്നാഭാവാ?

പത്രം—ഇവിടന്നു! അദ്ദേഹത്തിനു ധാതോരു സുവ
ക്കേടുചില്ല. എല്ലാം എന്നും കമ്മം. ഇം നിലവക്കു
പുരുഷും രണ്ടാഴ്ചും കാക്കാത്തതാണും.

നന്ദി—അതും നല്ലക്കയാണും. ശീലം അതിശാശ്വതാണും. ഇക്കി
രീസുവില്ലവരിൽ ഇതു കത്തക്കവും ബ്രാഹ്മണങ്ങളി
യും സപ്രാവളഞ്ചവും ഉള്ളിവർ ചുങ്കക്കും.

പത്രം—അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണും ഇങ്ങിനെയോക്കു
വന്നതും. അദ്ദേഹത്തിനു അതുരെയും മുഖിപ്പിക്കുവയ്ക്കു.

ഇത്തല്ലോ അമ്മയുടെ പിടത്തമാണ്. കള്ളാഖാലും മുരകായാലും ഇരകിക്കിഞ്ഞാൽ പിന്നു മഹദ്വീപ്പിക്കുവാൻമാറാണോ?

നന്നു — അതല്ല, കോട്ടേലും അങ്ങലോചനയും കേട്ട്. അടിയന്തരം കനംകുടാവതി തുട്ടിക്കൊണ്ടാവോകയാണെന്നെന്നുണ്ടോ.

വത്റാ — അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്ഥിതിശ്ശ് അരതിപലാനം അഭ്യർത്ഥിക്കും. അദ്ദേഹം തുഡിയായതു എക്കാണ്ടു പലജം തുടി ഒല്ലാഡ്യുട്ടതയെത്തന്നേ പ്രാത്മനയുണ്ട്. പെറ്റ മുഖ്യാട്ട ഉറുത്തുവറവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കുറഴിപ്പുണ്ട്; യോഗം എല്ലാറിനം ഇംഗ്രേസ് ഇംഗ്രേസ് അതിൽ — പോക്കു — റാല്പുത്താനം ദിവസം വേണം. തിാംകെടാതെ സുക്ഷിക്കണം.

ഉപക്ഷിച്ചുവെന്ന തെന്താവാൽ നിന്നു നേരിട്ട്. അറിയാത്തതിനും അമ്മയെ സന്ദയാനാപ്പിക്കാൻ തയക്കാലം തന്നെ പിടിലാക്കിപ്പോരുതാണെന്നു ധാരിച്ച വത്റാവതിശമ്പദക്ക കൂട്ടിശാമനോവൻറെ സംബന്ധാലോചനാവത്തമാനം മൂസ്കിൽ ഇടിത്തി വീണ്ടും പോലെയാണി. തെന്താവരിയാംതയായിപ്പിക്കുമോ ഇംഗ്രേസ് സംശയിച്ചു. എത്രവിധ മായാലും തന്നെ പ്രാണപ്രിയന്മാർ തന്നേംടുള്ള നിജ്ഞ ഇക്കാപ്രമത്തിനു കൈ നംളിം മാനിവകന്നതല്ലെന്നുള്ള വിശ്വാസവും ദിജ്ഞാലംകൊണ്ടു ഇംഗ്രീസന്നെയെന്നും വന്നതാണെന്നുള്ള സമാധാനവും മാത്രമേ അതു എരിംവാരിക്കുംളിഡ്യുന്നു സാലുപ്പിയും ഇംഗ്രേസം കൊടുത്തുള്ളൂ.

2.

വീട്ടിൽവന്ന കാത്തിക്കടിയും സ്ഥിരത്വം മംസളിവരക്കായി പത്തമാനം പരഞ്ഞിപിശ്ചോർഡ് പത്രാവതിയ മഹക്ക കൈ റജിസ്റ്റർക്കരുത്' തവാൽഗിപായി കൊണ്ടവന്ന കൊടുത്തു. കുട്ടിരാമൻമേനോൻറെ കൃഷ്ണരാം കണ്ണൻ സ്വന്ത്. ഉടനെ പൊളിപ്പുമോക്കി. എഴുത്തിനരഹകരം അതിൽ കൈ ദാശിത്തിയാണ് കണ്ടുതു'. പത്രാവതിയമ്മയുടെ പേരിൽ കുട്ടിരാമൻമേനോൻ ബാക്കാലിട് 1000 കൃഷ്ണ രബ്ലിതിയായിരുന്നു അതു. ഇതു കണ്ണദ്ദോർഡ് പത്രാവതിയമ്മയ്യുടെ ബാധായ പ്രസന്നം ഇരുയാണെന്ന് വായാക്കാൻ ഉണ്ടിങ്ങാണെന്നതമാണ്. കുട്ടിരാമൻമേനോൻ സംബന്ധം മാറ്റവാനദ്ദേശിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ ഇംഗ്ലീഷ് ചെങ്കുടിപ്പെട്ടം അത്മം ആ പാപത്തിനു മാറ്റില്ലാതില്ല. അതല്ല തന്റെ ഭാര്യാവായിരിക്കുന്നില്ലെന്ന വരുന്നപക്ഷം അദ്ദേഹത്തിനെന്ന് വകയായിരുത്തു ഇംഗ്ലീഷ് സംഭാവന അനുഭവിക്കുന്നതു. ഉചിതമല്ലെന്ന തീച്ഛ്യാക്കി. ഉടനെതന്നെ കാരണത്തു അടക്കാംചെയ്തു അതു ഉടക്കിയയച്ചു. കത്തിലേ വാചകം ഇംഗ്ലീഷാധിക്കന്.

“തോൻ വന്നും മാറ്റും മോഹിക്കക്കയ്ക്കായിട്ടില്ല. കൈവിധാക്കിഞ്ഞുള്ളട്ടവാൻ ആളുന്നും കാരണവന്നാണുത്തനിട്ടണ്ട്. ആളുണ്ടെങ്കിൽ പണവുമണ്ഡാക്കം. സുവര്മായിരിക്കുന്ന ഏന്ന കേൾപ്പും ജഗദ്ദിശപരനെ പ്രാത്മിക്കുന്ന....” എന്നു...”

കത്തു തവംലിൽ ഇടവാൻ അയച്ചതിനശേഷം പ.

തമാതവി തനിക്കുവയ്യ ശ്രവന്മംഗളാത്തകൾച്ചു് ആ ലോചനയായി.

പത്രാവതിയമ്പ്പു് ഇം ടില പരവരണിള കാരണം കരഷ്ടക്കി വിസൂരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. തന്റെ അല്ലെങ്കിൽ പാഠക്കു കോടുമേനോൻ മരിച്ചിട്ട് കരഷ്ടകരലമായിരിക്കുന്നു. കട്ടിംഗമൻമേഖലാൻ കോടുമേനോൻറെ ഏകസ്ഥാനരിയായ കാത്തികാളിയമയുടെക്കനംണ്. ഇവർ തമ്മിൽ കട്ടിക്കാലംമുതൽക്കേ കളിച്ചവളിന് കുമേണ സ്കൂൾമാം മുഴുത്തു പുബ്തിമാരായിത്തീന്ത്താണ്. വിവാഹം കഴിഞ്ഞിട്ടു് ഇപ്പോഴക്കു് ഏഴുട്ടുകൊല്ലുമായി. അതുപോരുതെന്ന കാത്തികാളിയമ്പ്പു് ഇം സംബന്ധം സമർത്ഥല്ലായിക്കുന്നു. ജ്ഞാദിനാളി കാലത്തോളം വിരോധം ഉള്ളില്ല കേണ്ടിവന്നു. സരദൈമാം മരിച്ചതിനാശേഷം സംബന്ധം മാറിക്കാനാളി ഉത്സാഹങ്ങളുണ്ടായി. പത്രാവതിയമ്പ്പു് കരണ്ണേഴ്സഭക്കി കന്നിനു പത്തായി വന്നിച്ചു് മകൻറെ ചെവിട്ടില്ലതിയുതി അരയാൽ ഭോഗ്യപിടിക്കാണ്ടായിരിക്കുന്നു. മരാനാമല്ല ദേപാചത്തിനാകാരണം. ജ്ഞാദിനാളി സന്ധാരി. മുക്കാലും മക്കർക്കിടതെന്നു കൊടുത്തിരിക്കുന്നു. ഇനി മകൻം അതുതന്നെയല്ല ഭാവം ഏനു വിചാരിച്ചിട്ടുള്ള “കണ്ണകടി” തന്നു. സോദരൻറെ ധക്കി മുതലിനെക്കിലും അവകാശാധാരിയിത്തീരുമെന്നു വിചാരിച്ചു. തനിക്കു് അദൈമാം കാണാവാൻമാത്രം കനം കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. മകനെ പാപ്പിച്ചു ബി. എ. പാസ്സുംകുണ്ടായതു് ആ ഒപ്പു ചെയ്യണ്ടു മുകളിൽ കന്നായിരെന്നല്ല, അതു

തന്റെ പേരിലുള്ള സ്ഥായിക്കാണുണ്ടെന്നു അനുയാമ തന്റെ നിലവിലിച്ചിട്ടുണ്ട്. പത്രാവതിയമ്മയെ കഴിയുന്നതു ദ്രോ ശിഖവാൻതുടങ്ങി. ഭന്താവിന്റെ അനുഭവ വല്ല സുവക്ഷേ ട്രായി കിടപ്പിലായാൽ സദാ ത്രാസുഷക സന്ധാരണയായി അന്നു പത്രാവതിയമ്മക്കും സമൂഹമായി കിട്ടിയിരുന്നതു് ഏമലിഞ്ഞു് എല്ലുമാറ്റും ശേഷിച്ചിരുന്നു കംപ്പേക്കാണു് ചവിട്ടും ഇംഗ്ലീഷൈ തൊട്ടതിനാശേഷം അവനും കൂടു അനുബന്ധമുണ്ട്.” എന്ന മുള്ളിവാക്കേം അനുഭവം സാധു ഈ തന്ത്രം സാമ്പിക്കയല്ലാതെ കരികൾും ദിന്മാവം കാണി കാംപില്ല. അനുഭവം നിർബന്ധം നിമിത്തം കട്ടി ഓമൻമേഡോൾ തന്റെ പ്രേമഭാജനത്തെ വിട്ടിലാക്കി പോയിട്ടു് എക്കപ്പേശാ രണ്ടേക്കാലുമായി. വിവരത്തിനു് ഇടക്കിട്ടു് എഴുത്തയകൾും പതിവില്ലാതെയായി. അപ്പോൾ ഒരിക്കലേപ്പോഴാണു് രണ്ടിനിയുടെ വാദി. എല്ലാംകൊണ്ടും മനസ്സുമട്ടത്തു പത്രാവതിയമ്മ ഇപ്പോൾ ഇംഗ്ലീഷ് ജനം തുടങ്ങിയിരിക്കയാണോ. രാവിലെ കളിച്ച തിരന്നാരം യണ്ണപുരംക്കുറ്റത്തിൽപ്പോയി ഗ്രാമാനവസ്ഥിച്ചു, വരം പഴിക്ക കാണാനു അല്ലും തുളസിയും വലംവെച്ചല്ലാതെ ജലവാനമില്ല. തികളാഴു നോൽവു മുതലായ മുത്തുപാലം കൊണ്ടു് രണ്ടേന്നും അന്നും കഴിക്കുന്നവിവസം വളരെ പുതകമാണോ. ദേഹം നന്ദി മെലിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നാട്ടകും അം വിട്ടുകുന്തം “ഭന്താവില്ലെങ്കിൽ അതു സുവം വേണ്ട നല്ലാതെ ഇങ്ങിനെ പട്ടിണി കിടന്നു് അതുകും ചാ വാറുണ്ടോ?” എന്ന വലപ്പോഴും ചോദിക്കശാം. അതിനും സമാധാനം “സുനിയായി ഇനിച്ചുംതു് അതിനുതക്കവണ്ണം

ഇരിക്കാൻ കഴികയില്ലെങ്കിൽ പിന്നെ മരിക്കാണെന്ന നല്ലി
ആണ്. ഹംഗപരനെ ജീച്ചാർ ഇനിയത്തെ ഇനമെക്കിലും
നന്നാവുമല്ലോ” എന്നായിരുന്നു. ഭന്താവിൽ തനിക്കളുള്ള
വിശ്വാസത്തിനു ഇപ്പോഴും ഒരു കറവുവനിടിപ്പ്. നിത്ര
കമ്മം ഞാർക്കണ്ടശേഷം പ്രാണവല്ലഭന്റെ കോമരുവിറുമം
ധ്യാനിച്ചു സ്ഥാധിസ്ഥാപ്യം അനാദിവിജയാണെ പതി
വും. സർസാക്കിയായ ശേവാൻ, ഭന്താവോട്ടുടർന്നിരിക്കു
വാൻ ഇനിയും സംഗതിവരുത്തുന്നതുനാം അതുവരെ ഒരു കൊ
ണ്ടതെന്നായാണ് അതു പതിപ്രത ദാവാം കഴിച്ചുള്ളടന്ന
ആണ്. അതിനു യോഗമില്ലെങ്കിൽ മഹാബലി തിരുന്നാരെ
യണ്ണുവരാത്തുപുന്നെന്നു ദാസ്യം അംഗീകരിക്കവാൻം അതു
ചാരിത്രംാലി പി ഉറച്ചിരാക്കുന്നു.

3

കാംതിക്കാളിയമ്മയും ഉദ്രോഗിപിക്കായി ഉത്സാ
ഹമ്മം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കോട്ടയിൽ സംബന്ധം
നിശ്ചിയമും, കൈ മാസഭയതു കല്പിച്ചയടക്കത്തിലും മക
നും എഴുതി. കുട്ടിരാമൻമേനോൻ ഇപ്പോൾ ദയുരയിൽ
സന്തോഷമുണ്ടാണെന്ന്. കത്തകിട്ടിയപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തി
നെന്നു കാഞ്ഞും “എടക്കാൻം കൊട്ടക്കാൻം” എന്നാതായി.
താൻ ബാല്യംമുതൽക്കേ സ്നേഹിച്ചവനു പത്മാവതി ഇം
വത്തമാനം കേട്ടാൽ വല്ല കുടംകളും പ്രവത്തിച്ചേക്കി
ലെറു എന്ന ദയവും, അമ്മയുടെ ഇഡ്യും തെററി നടക്കുന്ന
അമ്മപഠകമാണെന്നാളുള്ള വിചാരവുംതുടർന്ന് അദ്ദേഹ
തന്നിനെ വല്ലംതെ കഴക്കി. അമ്മക്കു ഇഡ്യുലില്ലെങ്കിൽ കു
രേക്കാലം പിരിഞ്ഞിരിക്കാംമെന്നുള്ളംതെ തന്റെ ജീവിത

സമ്പത്തിനു ഉപേക്ഷിക്കണമെന്നു അതു ഗ്രാമാത്മാവു സ്വന്നേ. 'വാചാംഗാച്ചിട്ടില്ല'. തന്റെ സമർപ്പണത്താൽ യും തങ്ങാട് ശ്രദ്ധാച്ചിക്കാതെയും സംബന്ധം തീച്ച് യാക്കിയതിൽ കലശലായ ദേപച്ചുരും തോന്നാതിര കുറിപ്പ്. അമ്മയുടെ താഴ്ത്തിനു ചൊല്ലിയാടി ചൊല്ലിയാടി മുട്ടുറിഞ്ഞതല്ലോതെ ദേഹമക്ക രൂപിംബായാ തന്ത്രിക്കു സൈപരഭാ ഇതുവരും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഇന്തി മുന്തിനു നട്ടംതാരി ദാവാൻ കഴിക്കുവിള്ളുന്നാണെങ്കിൽ വേണ്ടതില്ലും വേണ്ടാത്ത കില്ലും കടന്നചുടി. ബുദ്ധിമുട്ടില്ലാലത്തെ ഫലം അമ്മയേയും വീട്ടുകാരേയും അററി കുറിപ്പുക്കേണ്ടാമനു കയ്യി രാജുവിട്ടു പോവാനൊരുത്തി. ഒരു കൊല്ലുങ്ഗത്തുക്കു കില്ലന്നും വാങ്ങി. അമ്മക്കു താഴെ കാണാനുപ്പുകാരം ഒരു മറുപടിയും അയച്ചു.

മധുര

8—10—17.

അംഗി.

“എഴുത്തു കിട്ടി. എന്നോട് ഒരു വാസ്തവോല്ലും അതു ലോചിക്കാതെ സംബന്ധം തീച്ച് എഴുത്തുത്തിരയിൽ വച്ച രേ രൂസനിക്കുന്നു. എന്നെന്നു ഇപ്പുലുകാരമുണ്ടായ വേഴ്തു തുടങ്ങാൻ അമ്മ അറബിക്കുറിക്കാതെപറക്കിം ഇന്തി ഇംവക്ക് സുവഞ്ഞങ്ങളും ഉപേക്ഷിക്കാൻ തീച്ച് യാക്കി കുറിക്കുന്നു. ഇതുവരു അമ്മക്കും അമ്മിത്തമായി എന്നാൻ യാതാനും പ്രവർത്തിക്കായുണ്ടായിട്ടില്ല. ഇപ്പും കന്നാമതായി അമ്മയുടെ വാക്കിനതിരായി പാങ്ങേണ്ടിവന്നാതില്ലും വ പുതായ സക്കടമുണ്ട്. എപ്പോം ഒരുവക്കല്ലിതം. പത്രമാവ

തി എന്നും ഓമ്പുഡായിരിക്കുന്നതിൽ അമ്മക്കും ഇപ്പോൾ ല്ലൈക്കിലും എന്നും സുവാത്തിനു വേണ്ടി എന്നും ചെ ജ്ഞാൻ സന്നദ്ധയായ ശത്രു പാവത്തിനോട് യാതൊരു പ കയും ഉള്ളിൽ വെക്കാതാരിക്കുന്നും. പ്രവാദപുഖം കംംക്സിച്ചതുകാണ്ട് എന്നിക്കു ഇതുവരെ ശല്പംപോലേ ഉ ണ്ണാക്കിട്ടിള്ളു. ഇനിംകു ഇതിലോന്നും മനസ്സുവെക്കാതെ, പരലോകത്തിലെക്കിലും ഗതികിട്ടാനായി സന്തൃപ്തത്തി അവലംബിച്ചു, ദേഹംനാംകൊണ്ട് കാലം കഴിക്കാനും ഉ ംച്ചിരിക്കുന്നു. നാഞ്ചെ ഇവിടം പിടിയ്യതാനു്.

എന്നർ പോരിൽ യാതൊരു അതുപോലും തോന്താ തെ നന്നാക്കിവരാൻ പ്രാത്മിക്കുന്നാമാനു വീണ്ടും വി ണ്ടും അപേക്ഷിക്കുന്നു.”

എന്ന് എന്നർ അമ്മ അറിവാൻ സ്വന്തം
കട്ടിരാമൻ.

ഇതു ക്രതിക്കാളിയിൽക്കും നല്ലോരു ശല്പം തന്മു പോലെഡായിരിക്കുന്നു. സംഖ്യയിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്ന അതുപു പോവാതിക്കുന്നതു അവക്കും തന്നെ വിട്ടുകാണ്ടും അപമാനമായി മകൻ മറുപടി വന്നാൽ എന്നു തോ ഞിലും വട്ടംകൂടുന്നാമുണ്ടു് അറിയിപ്പിക്കാമുന്നു തന്നെ എ റാഡിക്കുന്നാക്കിയുണ്ടായി വിവരം അറിയുവാൻ ചെവകി. കോട തിരക്കാനും കൊരണ്ടു കുറി ശത്രു വന്നപോയിരിക്കുന്നു. ഇന്തി ശത്രുപു വന്നാൽ എന്നുതു സമാധാനം ഏ യണ്ണതു എന്നു നിശ്ചയമില്ലാതാണ്. മകൻ താൻ പറഞ്ഞതു കേൾക്കുന്നതു വന്നാൽ പിണ്ണേ റജിസ്ട്രാറുടു അ മ എന്നു നിപത്യിക്കുന്ന നാട്ടുകാക്കം ഉള്ള ബന്ധം മാനുവും ചുജ

അം. അരുവഴിക്കള്ളു സന്ധാരിപ്പും കരയും. ഇന്ത്യലും വിചാരിച്ച് കത്തൻകാരിക്കവാൻ ആയമെങ്കെട അരുത്തുഗ മും ശരവദിക്കന്നതുമില്ല. അതും വേണം ഇതും വേണം എന്നാക്കു ഇനി എഴുതാൻ ഏപ്പോറില്ല. വോക്കു തന്നു കമ്പിയടിച്ചാലും എന്ന വിചാരിച്ച കട്ടിക്കണ്ണു വിളിച്ചുപ്പോൾ ശരവരയും കണ്ടില്ല. ഒപ്പുവും സകടവും സമിക്കവയ്ക്കാതെ അരങ്ങേംട്ടും ഇങ്ങേംട്ടും റംടിനടന്നു കണ്ണിൽ കണ്ണത്തെല്ലാം തട്ടിരിച്ചു് ടുവിൽ കളിക്കവാൻ പോകി. കളിക്കഴിഞ്ഞവക്കേവാർ അട്ടത്രുള്ള അനുഭവത്താൽപോയി തൊഴുതു മകൻറു ബുദ്ധി നന്നാവാനുന്നയി കയ “വിളക്കം മാലയും” നേന്നപോന്നു. ഉച്ചതാരിഞ്ഞു കോട്ടയിൽക്കാർ വരുമെന്നു പറഞ്ഞു സമയത്തിനമുന്നും യി, അനുജത്തിയുടെ തെന്താവിനെന്നും വിട്ടിലേക്കു യഥരു യാങ്കി.

4

ഈംഗ്ലേഷുവരുട്ടുക്കീടുനംപ്പുത്തുനാമിവസന്നയി. ഒന്താവിനെന്നും കരെഴുത്തുകുളിപ്പും കിട്ടാനായി പത്രാവതി അമുഖ ദിവസേന പ്രാത്മിക്കാരുണ്ടായിരുന്നു. അനും അനുഭവക്കുള്ളത്തിൽ “കാലേംബം മുഡി”നിന്നും “ഈംഗ്ലേഷം! ഇനു കയ വിവരമെക്കിലും അറിയിച്ചതമണ്ണു. ഈ സാധുവിനെന്നും കഞ്ചപ്പുംടക്കുള്ളും അവിട്ടും കാണാന്നു ല്ലേ?” എന്ന ഭക്തിപ്പുറപ്പുരും പ്രാത്മിച്ച. കളിക്കഴിഞ്ഞു കയറുന്നും ചിമുണ്ണി പാലുംകൊണ്ടു വരുന്നു. പത്രം വതി അമുഖായ കണ്ണപ്പോൾ അവക്കൊന്നു ചിരിച്ച കടവിലേക്കും കാട്ടിവനു.

ചിമുള്ളി—സെവിച്ചതിനു ഫലമുണ്ടായി. കോട്ടയിൽ സംബന്ധം തൃട്ടേൻില്ലെന്നായി മുപ്പുങ്ങൾ എഴുത്ത് സാധിക്കുമെന്നുവെന്ന് ഇന്നൊല്ല അവർ വന്നപ്പോൾ പരത്ര. അതു അമുഖയ വിചാരിച്ചിട്ടുന്നുണ്ടോ? പത്രം—ഗക്കാൻനായർ ഇന്നൊല്ല വന്നുകുമുവോ? എന്നിക്കു ചതുരാജേഷ് കൗര കാണേണ്ടിയിരുന്നു. പിന്നു വസ്തും വിശദിച്ചശോഭാ? തൊൻ ജീവനോട്ടുടി ഇരിക്കുവോൾ സംബന്ധം യോരു തൃട്ടേൻില്ലെന്നു എന്നിക്കു റിയാം. എന്നവരും എന്നറിയിച്ചിട്ടുണ്ടാം?

ചിമു—അതു കാഞ്ഞുംബന്ന്'കടപ്പുംരുത്'. ഒരു കൊല്ലം'കാശിംഗേശപരം' യോകയാണുവരു. ഇന്ത്യക്കിച്ചും അമരയോട്ടിട്ടു ചോക്കുതെ? ക്രിതിക്കാളിംശമു ദേഹം പെട്ടെന്നു പാച്ചിലായിരിക്കുന്നുവരു.

പത്രം—എന്നാൽ വിവരം എങ്കന്നയും അറിയിക്കാതിരിക്കാം? ഗക്കാൻ ശായിരോട് ഇവിട്ടുന്നൊളം വരാൻവരു. എന്നാക്കു ഇന്നിയും ചി—തൊക്കേ ചോദിക്കാൻണ്ട്. ചിമു—അവർ രാവംലെ പോകി. (ചിരിച്ചക്കാണ്ട്) ചെവക്കേണ്ടം വരും; അപ്പോൾ വരയും.

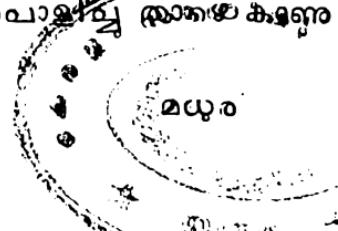
തൊഴുതു നന്ദുരിക്കു ദക്ഷിണയുംകൊടുത്ത് പത്രം വത്തിയമു വീട്ടിലക്കു വള്ളുവരു വേഗത്തിൽ നടന്നു. ഉള്ളിലുള്ള സന്ദേഹം അടക്കാൻ വയ്ക്കാതെ നോട്ട് കുത്തിണങ്ങുകയും പിസ്പസിച്ച്, അതു കാണാവാൻജു ബലം പുംഡോട്ടുടി അവലുത്തിലെ ചട്ടുകളില്ലാം വേഗത്തിൽ അവസാനിപ്പിച്ചു. നിത്രും നാല്പത്തിനും ധലം വെച്ചിങ്ങനു ആർഡ് അനു കരോട്ടപ്രക്കിണംകൊണ്ട് മ

നിയാക്കിയതുക്കണ്ട് അതല്ലോട്ടി ഇലവിംഗന ഭാവ തനിൽ ചിരാക്കവാൻതുടങ്ങി. പിടിക്കുവന്ന സന്ദേശം ഷവ ഞ്ചമാനം എല്ലാവരോടും വരാത്തു. ഒരു കൊല്ലും സഞ്ചാരമെന്നാക്കു അഭ്യർത്ഥന കളിപ്പിക്കാൻ പറഞ്ഞതായിരി ക്ഷമമനം ഉടനെ വരുമനനം വിചാരിച്ചു. തള്ളത്തിൽ അപേജാട്ടം ഇഞ്ചാട്ടം നടന്ന കിളിവാതിലിൽക്കൂടി ത പാർശ്വിപാദി വരുമാണെന്ന എന്ന ഇടക്കിട നോക്കി കൊണ്ടിരുന്നു. കുച്ചണ്ണം കഴിത്തു ക്ഷമയില്ലാതെയും യി മുകളിയോധി തന്റെ പ്രാണപ്രിയൻ മുഖയച്ച ക ത്രുക്കാളില്ലോ എടുത്തുവായാക്ക വാൻതുടങ്ങി. താൻ ജീവ നോട്ടും ഇരിക്കുന്ന ക ലഭത്താളിം അ റൂസ്സിനെ സൂരി ക്കവോഡും ചെയ്യിരില്ലെന്നും മറ്റും വിചാരിത്തിനും മു ചെ എല്ലാത്തുകളിൽ അതെല്ലം വിശേംചീണ്ടും വരയിച്ചു. അടക്കപ്പാടുക്കുകൾ കുടി വന്ന് ഇതാ! ‘എടുത്തിക്ക’ കൈ കത്ത്’ എന്ന പറഞ്ഞു കൊടുത്തു. എല്ലത്തു കട്ടിംബന്നും മനവന്നേംതുകുന്നുവും നു പരിശേഷണത്തില്ലെന്നും. വേഗം ഏകദിനില്ല മുഹമ്മദ് കുട്ടിനും നാലുകാരം വരയിച്ചു.

അം.

സാല്പയോ പ്രാണപ്രിയേ!

രണ്ടുകൊല്ലും അനുഭവിച്ച കണ്ണപുംക്കാട്ടുകൾക്കും കുറലുപ്പോ ഷംകേരണം വന്നതാണെന്നു വിചാരിച്ചും എന്നോടു പരി വെച്ചാതിരക്കണം. കളിച്ചവളന്ന് പ്രേമവും, തെളിത്തു വന്ന രാഗവും മനനകളിയുന്ന കൂടുതലില്ല എന്നെന്നും

അരന്നഭവമുള്ളതാണെല്ലോ. ശ്രീതി മടക്കി അയച്ചതും എ മുത്തയക്കാതികന്നതും, നംടിയൽ പഠ്റാധാർ അമ്മയുടെ ചെകിട്ടിലും ഏത്താതിരിക്കയില്ലെന്ന കരതിച്ചേള്ളപ്പറ ടിക്കയ്യാൻ. ഒരു ധാരാതാന്നം തെരംറിഡിക്കേണ്ട. വി ടുക്കാരെയും അമ്മയേയും പറിപ്പിക്കാനായി ഒരു കൊല്ലും സാമ്പാരം വേണാമെന്നാദ്ദേശിക്കേണ്ട. അതുവരെ ക്ഷമിക്കു. ഇഴപ്പെടുകംങ്ങൾക്കിൽ പാനൈ യമാപുപ്പും സ്വഖി ചീരിക്കാം. കഴിഞ്ഞ ക്രമാവലക്കു മാനക്കേന്നുമന്നും വീ ണ്ടും പറത്തുകൊള്ളേണ്ട. വിവരങ്ങൾ ഇടയ്ക്കുടക്കും എഴു തി അയക്കാം.

എന്ന്, പത്രാവതിക്കും.

സ.പ. കട്ടിരാമൻമേനോൻ.

ഈ വായിച്ചുപ്പോൾ പത്രാവതിശാമ്മക്കാഡായ യ രക്കാന്നം പറത്തരായിക്കാൻ പ്രയാസം.

5.

നിങ്ങയിച്ച ദിവസം സംബന്ധം നടക്കാത്തതി നാൽ കോട്ടയിൽക്കാക്കണ്ടായ അവമാനം ചില്ലറയേരു നമ്മും. കേട്ടയിൽക്കാർ പാലക്കൽ താവാട്ടകാർ പ്രത്യേ കിച്ച കട്ടിരാമൻമേനോൻ നബിക്കവാൻഃവണ്ണി ഭമ്മരു വാദിക്കാളിം മാരണങ്ങളിം ചെയ്തിച്ചതുണ്ടി. കൈക്കളിലാ വാദിയ സംഖ്യക അന്ത്യാധി ഫയചംക്കമെന്ന ഭീഷണിപ്പെട്ടതുകയാൽ മനമ്പുംനേണ്ടുടി കണ്ണിക്കാം കുഞ്ഞുമു മടക്കിക്കാട്ടതും. വണ്ണം എടുത്തു കോണി ഇ ദിവസം കണ്ണിക്കാജ്ഞാനമു കാലുതെരംറി വീണു. എ ഭന്നിയ്ക്കവാൻ വയ്ക്കുതെ കിടപ്പിലും അരും. ഇതു ദി

കൊണ്ട് തന്റെ ചെയ്യു അങ്കുമ്പുംപോക്കളും ഒരേവർഷിക്കു അംഗിരിക്കമൊ എന്നും ശക്കിക്കവാനും തുടക്കി. എന്നീയും, കൂദാശയും കൂദാശ എടവിടാതെ ഉഴിഞ്ഞിങ്ങന്നുള്ള കൊണ്ട് അധികം കിടക്കേണ്ടിവന്നില്ല. കൗരണ്ട് അഴുകൊണ്ട് അഴുപ്പാസ്മായി.

ഇങ്ങിനെ ഇരിക്കുന്നോന്ന് മദിരംഗിയിൽനിന്നു കൂട്ടിരാമൻമേനോൻ “ശത്രുാസനം” ടീനമായി അരുസ്സു ത്രിയിൽ കിടക്കുന്നതുനാണു കമ്പിക്കിട്ടിയത്. കൂട്ടിരാമൻ മേനോൻ സഖ്യംരത്തിനേന്നാങ്ങളി ഉധുരയിൽനിന്നു മദിരാശി എത്തി വണ്ണി ഇറങ്ങി മനോരാജുത്തിൽ മുണ്ടി അരങ്ങേട്ടും ഇങ്ങോട്ടും ഭോക്കാതെ നിരത്തിനേൽക്കുടെ നടന്നാതുടങ്ങി. വേഷം സന്തൃപ്തിയുടെതായിരുന്നുവെങ്കി ലും വിചാരം സംസാരിയുടെതായിരുന്നു. പത്മംവതി അരുമയുടെ കരുളിയിക്കുന്ന കണ്ണും മുഖവും അരുയരാളിടെ മനസ്സിൽ പ്രകാശിച്ച തിളങ്ങുന്നു. ഇന്നേവരെ ധാതൊരു പ്രിയവും ചെയ്തിട്ടില്ലെന്ന തന്നെയല്ല “മദിരംതന്നിൽ തന്റെ ചെന്നാത്തടംവിശ്വാസ ചന്ദ്രിതംചെയ്തിച്ചുവരും” എന്ന നിബന്ധിലല്ലോതെ ഒരു നിമിഷമെങ്കിലും കണ്ണിട്ടില്ല. അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന പ്രാണവല്ലഭയെ കളിക്കാതെ ഇംഗ്ലീഷ്യുക്കുന്നത് മഹാകഷ്യംതന്നെ. ഇങ്ങിനെ കാരോ വിചാരത്തോടുടർച്ചായിരുന്നു നടന്നിങ്ങന്നു്. ഒരു തെങ്ങവിലെത്തിരുപ്പും വെച്ചുനു ഒരു മോട്ടോർക്കാർ വരലും മട്ടലും കല്ലും കഴിഞ്ഞു. കൂട്ടിരാമൻമേനോൻ ഭോഡായമില്ലോതെ ഉടനെ നിലത്തു വീണു. ദൈവരൂദ്ധ സാമത്യംകൊണ്ട് വണ്ണി മേൽക്കയറംതെ കഴിച്ചുള്ളടി. അം ഓ

കർ കഴിത്തു നിൽക്കവാൻബാക്കിയിരുന്ന ശ്രദ്ധമൊന്നം അമ്പ്ലിച്ചെകാണ്ട് നമ്മുടെ “മനോരാജ്യസഞ്ചാരി” കേ ടിപ്പ്. ഉടെന ആസ്സുത്രിയിൽ കൊണ്ടുപായി പരിശോധിച്ചനോക്കിയപ്പോൾ മരിക്കത്തക്ക അവായമൊന്നാണി ശ്രദ്ധന കണ്ടു. തലക്കു പറിയ മരിക്കിയുന്നിനു രക്തം ധാരയായി കഴിത്തിരുന്നതു് പെട്ടെന്ന ഒരു മരുന്നാവെച്ചു ഡോക്ടർ നിൽക്കി. വൈക്കേന്നംമായപ്പോഴുക്കു കലശലാ യ പനിയും തുടങ്ങി. പിന്നെന്ന റാവിലേക്കു കയ്യിച്ചു ഭോധം തെളിത്തു്. ഉടെന അട്ടത്തുനിന്നിരുന്ന വാലി യക്കാൻ തുണ്ണുന വിളിച്ചു് അമ്മയ്യും മറും കമ്പി അടിക്കാനേല്ലിച്ചു്. അനു വൈക്കേന്നംതന്നെ പത്രമാവതി അമ്മയെ കൊണ്ടുവരാനായി അവശേഷ നാട്ടിലേക്കയെച്ചു.

കൂദാശ വാലക്കാരന്തെത്തി പത്രമാവതിഅമ്മയെ കണ്ടു വിവരംപറഞ്ഞു. അമ്മക്കു വലിയ പരിശോധനയി. പീട കംക്കേന്നംജാതു സ്ഥാത്മബാധിയിന്നില്ലുകൂലും അതു ഒരു ദിവസം തുട്ടി ഉടെന ഘുംപുട്ട്. മദിംഗി എത്തിയ ഉടെന ആസ്സുത്രിയിലേത്തു് ഡോക്ടർ പ്രത്യേകം അന്വംദംവാണി കട്ടിരാമൻമേനോൻ കിടക്കുന്ന മരിക്കി ലേക്കു ചെന്നു. പനി നല്ലവന്നും ഉണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ഏറ്റവും തലക്കുകട്ടി കിടക്കുന്നയായിരുന്നു. ഒരു ധാത്രി വന്നേന്നു പനി അധികമൊന്നാണില്ലെന്നു പറഞ്ഞു സമാധാനിപ്പിച്ചു മരി കഴുക്കി കെട്ടകയായിരുന്നു. അപ്പോൾ അണു തന്റെ ജീവനായികയുടെ കാമനമുഖം—വളരെ നാലുവയി സകല്പത്തിന്മാത്രം കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്ന ആ സുക്കമാരവിനം—പ്രത്യേകിച്ചുമായതു്. കണ്ടപ്പോർത്തനെ മന

സ്ഥിരമായാണ് തണ്ടന്ത്രം. കുറവോരം ക്ലാസ്സും ആ സുവം അനുഭവിച്ചു. വീണ്ടും ക്ലാസ്സുംനും കനം സംസം റിക്കാൻ ശാക്തനാകാതെ വിധമാക്കുന്നതാൽ വാടി ശ്രീ മഹത്തും ശേഷിച്ചു പത്രാവതിഞ്ഞമ്മയുടെ മുഖത്തു നോക്കി ക്ലാസ്സിൽ വെള്ളംനിറച്ചു. പദ്ധതിയംപം വന്ന അപരാധിയെപ്പോലെ കൗൺസിൽ നെടപിപ്പിച്ചു. ഇതു ക്ലാസ്സ് നി നീക്കുന്ന പത്രാവതിഞ്ഞമ്മ സമിക്കാൻവയ്ക്കുന്നതുപോലും അടക്കത്തുംചന്ന പനിനോക്കുന്ന ഭാവത്തിൽ ക്ലാസ്സിൽ വെള്ളം താൻ നേരിട്ട് മുഖകൊണ്ട് തുടച്ചു. അപ്പോൾ അവി യാതെ ഒരു തുള്ളിവെള്ളം തന്റെ ക്ലാസ്സിൽനിന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖം മുഖത്തുവിശ്വാസം. ഇതുവും ക്ലാസ്സും അതുപേരും കൂടുതലും സക്കടംതോന്തി മാറിനിന്നും. ഉടനെ കട്ടി രാമൻമേനോൻ പത്രാവതിഞ്ഞമ്മയുടെ കൈപിടിച്ചു ശയ്യേലിങ്കത്തി, തൊണ്ട ഇടവി തൊന്തർ—തൊന്തർ—എന്ന പറഞ്ഞു അവിട്ടുന്നേണ്ടു സംസാരിക്കാൻ സഹാതിക്കാതെ പത്രാവതിഞ്ഞമ്മ—അപരാധിയെല്ലുന്ന് എനിക്കുറിയാം. പിന്നെ എന്തിനും വ്യസനിക്കുന്നു.

കട്ടി—എന്തും നോരെ യംതോങ്ക സുവക്ഷേഠം തോന്ത തന്തം. എപ്പോം ഇംഗ്ലീഷ്.

പത്രാ—സംസാരിച്ചു ക്കിണിക്കേണ്ണ. (കട്ടിരാമൻമേനോൻ മാരത്തു കൈവച്ചുകൊണ്ട്) ഇംഗ്ലീഷ് എന്തുംതാണെന്നും എനിക്കറിയാം. തന്താവിന്തംസന്നേഹായം മാത്രം കാംക്കിശുന്നു കയ സ്കീക്സ് (പതിപ്രത്യേകം) വേരെ പ്രതിഫലമാണും ആവശ്യമില്ല. തിങ്കാരായ സൗംഘ്യത്തുമുന്നുന്നു സഹായംകൊണ്ട് പേഗം ആരുശ്രദ്ധ

സമാവട്ട. പോങ്ങേം ഉഴിഞ്ഞുകൊട്ടിട്ടോ. ചി
ത്രന കഴിഞ്ഞ കമകകളെല്ലാം പറവാൻ തുടങ്ങി. അ
പ്പോഴേക്കു കണ്ണതിക്കാളിശരമയും തുടക്കം എത്തി. അ
മലയു കണ്ണ ഉടൻ പത്മാവതിശരമ സാധ്യാംഗം വീ
ണ നമസ്കരിച്ച മാറിനിന.

കണ്ണതിക്കാളിശരമ മകനെ തൊട്ട് “എന്നറ
ഹരിവായുമ്പു! കരംചുകളിൽ എല്ലാം സുവമാവട്ട, ഏ
ന്നാൽ കരത്താഴം കഴിച്ചുകൊള്ളാം.” എന്ന പ്രാത്മിച്ച
ഉഴിഞ്ഞുകൊട്ടി.

കണ്ണതി—കട്ടം—മനസ്സിൽ യാതൊരു വിചാരവുംവേ
ണ. എല്ലാം നിന്റെ ഇംഗ്ലീഷേംബേഡഡാകട്ട. എന്നറ
കട്ടിയുടെ ദിനം വേഗം മാറ്റു. പത്മാവതി കന്റിച്ച
തന്നെ നടക്ക നാട്ടിലേക്ക് പോവാം.

കട്ടി—പത്മാവതിയെ അമു തൊറിലുരിച്ച.

കണ്ണതി—അരതെല്ലാം പോട്ട അവർം ഹരത്പം ഉള്ളിവ
ഉണ്ണോ. വേണ്ട സമയത്ത് എത്തിയിച്ചെല്ല?

കൈ മാസംകൊണ്ട കട്ടിരാമൻമേനേരുന്ന നല്ലവള്ളം
ആരംഭപ്പാസായി. അവരെല്ലാവയം നാട്ടിലേക്ക് പോന്ന.

പ്രായത്രിത്തം. *

I

അന്ന റബിലെ കടക്കുന്നാവു പള്ളിക്കുറ്റപ്പണം
തു’ കൈ ശീലായുംയാട്ടുട്ടിശാണ്. തലേ ദിവസം രാത്രി
കൊ രണ്ട് പ്രാവയും തെട്ടിയുണ്ടാക്കയും ഉണ്ടായി. 10

* ആക്കണ്ണാദയം വിശ്വാസം പ്രതികിൽ പ്രസിദ്ധം ചെയ്യ
തോ. 1928.

ജാവിന്റെ അസപ്പധമതയിൽ അനംഗമാണെന്നപോൾ ലെ സുത്തുഗവാൻ പതിാ, പേരലെ ഉളിച്ച ഏറ്റതിക്ക ശിഞ്ഞു. നംബാനുന്നാഴിക പുലൻ്റിട്ടും പ്രാണ നാമൻ നി റംട്ടകളി മുതലായ ദിനക്കുത്തുങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കാത്തതു കണ്ടോ റംജനി മനസ്സുമാധാനമില്ലാതെ പജ്ജിയറിലേ ക്കു വിണ്ടും ഏഴുന്നേള്ളി. ചിന്താഗ്രസ്തനായ രാജംവി നെ കണ്ടിട്ടോ ഇന്തിനെ സ്നേഹാശക്ത്യേണ്ടത്തിടി ചൊലിച്ചു. രാജതി_നാമ! ദിനചന്തയിൽ അന്തേ ഇന്തിനെ അന്മാ എം കാണിക്കാറില്ലോ.

രംജാവ്—പ്രിയ! തൊൻ ഇന്നുലെ ചില ഭസ്പദ്ധതുകൾ കണ്ട്. രാവിലെ ഏഴുവിറപ്പോഴും കയ സുവർഖിപ്പായു തോന്തി. നാമുക്ക് ഏഴുന്തൊ അവളുതു വകവാനട്ടതെ വെന്ന തോന്തനും. ഏഴുവിറപ്പോരു ഉടുന്ന കയ ശൈളി മേൽഭാഗത്തുനിന്ന് ഏൻറെ കാക്കൽ വിശ്വ ചത്തു. ഇതോടെ ഭസ്പിക്കിത്തമാണ്. തൊൻ ഇംവക്കയോനം വിശ്വസ്യിക്കാറില്ലെങ്കിലും ഇന്നോ ഇം സംഭവം കണ്ടോട്ടുടി ഏൻറെ മഹാസ്ഥം സ്വന്ധമാക്കണില്ല.

രാജൻി—അരങ്ങയുടെ ഇള ഭീകതപമാണ് അവക്കുചക്രമായിരിക്കുന്നതു്. ഇത്തരത്തിൽ അരങ്ങു സംസാർക്കിക്കുന്നതു് എനിക്ക് ഇതുവരെ കേൾക്കാൻ തന്നെ ഇടയായിട്ടില്ലോ. പല അവക്കും വട്ടങ്ങളിലും നമ്മക്ക് ഉണ്ടായിട്ടണ്ടോ. അപ്പോഴെല്ലാം അരങ്ങു എന്നു സമാധാനിപ്പിക്കുകയാണോള്ളും വരിവേ. ഇപ്പോൾ മറ്റൊരുയില്ലോ.

രാജാവ്—എന്നെ! ശത്രുക്കൾ നമ്മുടെ രാജ്യം കുത്തേറിയെന്നും നാം ഒണ്ടപേരും നിസ്സഹായരായി കയ്ക്കാ

ടിക്ക് പെട്ടവേനം അവിടെവെച്ചു തൊൻ മരിച്ചുവെ
നാമംണം സപ്രഭൂം കണ്ണതു് —

“സപ്രഭൂം ചിലക്ക് ചിലകാലമെങ്കു്” മെന്നാണെന്നു മ
ഹാണംർ വരയുന്നതു്. കമ്പനിക്കാരം സാമൃതിരിയുമായി
കൈടന്പടിച്ചണായിട്ടുണ്ടെന്നാം, അവർ ഇനി തിരിയുന്ന
തു നമ്മുടെ ദോഹരയാണെന്നാം, ചംഠാർ മുഖേന ഇന്ന
ലെ അറിവും കിട്ടി. സാമൃതിരിയും കമ്പനിക്കാരം യേം
ജിച്ചും നമ്മക്ക് അനന്തമാണു്. അവരെ അകറാനാ
യിരക്കാണ്ടുള്ള എൻ്റെ ശ്രദ്ധ ഇതുവരെ ഫലിച്ചു. കാഞ്ഞ
ഞാളിടെ ഗതിയും സപ്രഭൂവും എക്കുംബേം കത്തുകാണാണ.

രാജതി — വക്കവാൻം ഇതു വഴികിൽ തന്ത്രിപ്പേണ്ടു. ഇം
ചാഞ്ചലും എതായാലും അരണ്ണങ്ങൾക്ക് വേണ്ടതല്ല — യീര
കുത്രുംപാക്ക സപാ സന്നദ്ധനായ അരണ്ണങ്ങൾ ഇതോടെ
പാല്ലുമായിത്തീരുമെന്ന തൊൻ ശക്കിക്കുന്നു. ഇം അര
വാളുള്ള കാലത്തേനംളും അരണ്ണയുടെ ദേഹത്തിനു യാ
തൊന്നാം സംഭവിക്കുന്നതല്ലേണ്ടു. പിന്നന്തിനാണെ
ഡേം —

രാജാവു — യുദ്ധംചെയ്യു മരിക്കുന്നതിലല്ല എനിക്കു ഡേം —
നമ്മുടെ രാജും അനുംധിനമായാൽ പ്രജകളിടെ
സ്ഥിരിയെന്നായിരിക്കുമെന്നു വിചാരിക്കുന്നോം
എനിക്കു സകടം തോന്നുന്നതു്. ലാം മോഹിച്ചുവന്ന
വാദശ്രീയർ പ്രജകളിടെ ക്ഷേമത്തിൽ മനസ്സുവെക്കു
യില്ല — അട്ടത്തുവന്നാൽ ശ്രദ്ധിരക്കണക്കായി ശരുക്കു
ഉള്ള ഒരു നിമിഷംകൊണ്ടു സംശരിക്കാൻ എനിക്കു
സാധിക്കും. വക്കു ശരവക്ക് അക്കാല നിന്നു ഭ്രാഹി

ക്കാനെല്ലു സാമഗ്രികളിൽ ഉണ്ടനെല്ലു കേൾക്കുന്നതു്. ഒരു സമയം എന്ന മരിച്ചുപോരയകിൽ എന്നെന്ന പി തുടന്ന വൈറിക്കളോട് വൊരുത്തുവാൻ ശ്രദ്ധമില്ലപ്പോ എന്ന വിചാരിക്കുന്നോഴിം എന്നിങ്ങ സെപ്പറം കിട്ട നില്ല—നമ്മൾ ഒരു ക്കാനെല്ലു ഉള്ളൂ.

രംജനി—ഇങ്ങിനെ ശ്രദ്ധാചിച്ച മനസ്സിനെ ശല്പിപ്പി ചെത്തുകയു്—ശ്രദ്ധാക്കിടെ പുറപ്പോടു് എത്തു വിധിത്തി ലാബന്നനിയന്ത്ര. പിന്നീട് നമ്മൾ വേണ്ടതു പ്രവർത്തി ക്കാലോ—

രംജാവ്—നേരിട്ട് യുലത്തിനും അവർ പുരപ്പുടക്കളി പ്പു—എന്നെന്ന അവക്ക് നല്ലവയ്ക്കും അറിയാം. ചതിക്കാ നേ ശ്രദ്ധം ചെയ്യുള്ളൂ—എന്നെന്നു കമ കഴിച്ചാൽ വിന്നെ അവക്ക് ആരോധം പേടിക്കേണ്ടതുമില്ലപ്പോ.

രംജനി—ഈ അമംഗളവത്തമംനം അധികം പറയു തെ—നേരം വൈകിത്തുടങ്ങി. വയറു കാഞ്ഞരയും കേ ടംബം—വത്ര—

ഈ സമയം മകർ ഹനുവതിയുടെ അമേ! എന്നു ഇല്ല വിളി ദിവതിമാരകട സംഭാഷണത്തിനും ഭംഗം വ ക്കത്തി. സംസ്കാരിയുടെ ഒരു കൂതൻ വനിട്ടുണ്ടനോ അ റിയിക്കാനായി തവണക്കാരൻ കാത്തു പ്രാണിക്കുന്നവന്നാ ണാ മകർ കൈംണ്ടുവന്ന വത്തമാനം—ശ്രദ്ധമാനമണ്ണ പത്തിലേക്കു താൻ വയന്നു സമയത്തു കൂതനെ കൈംണ്ടുവ രാനേപ്പിച്ചു, രംജാവു ദിനക്കുത്തുണ്ടാൽ പ്രവേശിച്ചു. റം ജനിയേംട സപകാഞ്ഞത്തിൽ ‘സാമുതിരിയുടെ കൂതനുംരെ ഇനി സുക്കിക്കേണമെന്നോ’ ശ്രദ്ധിച്ചെത്തു.

II

ആസ്ഥാനമണ്ഡാവത്തിൽ രാജാവു പ്രവേശിച്ച് ഉടനെ സാമൂതിരിയുടെ കൃതനേയും കൊണ്ടുവന്നു—അക്കാ ലത്തു രാജാക്കന്നർ തമ്മിൽ കിടമത്സരം ഒഴിയാതെ ഉണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ചിലപരല്ലോം ചേന്ന്, കയ കക്കി, മറ്റു ചിലർക്കുടി വേരോരു കക്കി ഇട്ടിനെ സംഘം ചേ ന്നിട്ടായിരുന്നു അവരുടെ പ്രഭാഗണങ്ങളല്ലോം—ഇവയുടെ ഏല്ലാവരുടുമുഖം ഇടക്കിൽ കളിച്ചുകൊണ്ട് വിഭേദിയ കമ്പനിക്കാരം വിലസികൊണ്ടിരുന്നു. തുറുക്കാർ അധക്കന്ന രെറുകാരെ ഏതു സമയത്തും രാജസന്നിധിയിൽ എത്തിക്കണ്ടെന്നു നിശ്ചയവുമണ്ണായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടായിരുന്നു സാമൂതിരിയുടെ കൃതൻറു ആഗമനം പ്രഭാതത്തിൽത്തന്നെ രാജാവിനെ അരിയിക്കാൻ തവണ കാരൻ ദൈംജുട്ടുകൂടൽ. മണ്ഡാവത്തിൽ വന്ന ഉടനെ രാജാവു കൃതനെ വിളിച്ചു.

“എന്താ നമ്മുടെ ഔന്ധ്യവിനു കുറലം തന്നെ യാണു.

കൃതൻ—ഒൻ—കുറതെത്തരം കുംഞ്ഞും തിരുമനസ്സറിയേണ്ടതിന്നാണോ വിടകൊണ്ടിട്ടുള്ളതും.

രാജാവ്—അതെതന്താണോ.

കൃതൻ—അടിയൻറു പൊന്തതിരുമെന്നിയും ഇവിടുന്ന മായുള്ള ബന്ധം കൊള്ളുടി ബലപെട്ടുതേതണ്ടെന്നും അവിടത്തേക്കു വിചാരിഞ്ഞുണ്ട്.

രാജാവ്—എന്താ ഇപ്പോൾ ബന്ധത്തിനു വല്ല ഉടമ്പിയും തട്ടിട്ടുണ്ടോ?

കൃതൻ—അതില്ല. ഉള്ളിബന്ധത്തിനു ഉംപ്പ് വരുത്തേതെ സാമ്മാനം ഉദ്ദേശ്യമില്ല.

രാജാവ്—ബന്ധത്തിനു ഉംപ്പ് വരുത്തേതാമെന്നതോ നാന്നതു് അതിനു ഒരയവു തട്ടുന്നോഴിം—അല്ലോ—
കൃതൻ—അതു വേണമെന്നില്ല—ഉള്ളിത്തുകൊണ്ട് തുള്ളി
പ്പുടാതെവരുന്നോഴിം അങ്ങിനെ തോന്നാമല്ലോ. ഈ
വിച്ചേരുതുക്കതുനു ഒരിയുന്ന കംഞ്ഞംഡിംഗല്ലോ ഈ
തൊക്കേ.

രാജാവ്—അങ്ങിനെന്നൊക്കെ തുള്ളിക്കേടിനു കംഡണം
വസ്തും ഉണ്ടായോ എന്ന തന്നുചാണോ എന്നർ
ചോദ്യം. തനിക്കു വിവരം എത്രതോളിഡിംഗല്ലോം അ
റിയക്കേണ്ടതെല്ലോ.

കൃതൻ—അടിയന്നു് അതു് അറിഞ്ഞതുംടം.

രാജാവ്—(സ്വരം കൊഹാറി) ഇപ്പോൾ അറിയാത്ത
ക്കുത്തരാധാരണാ സാമൂതിരി എന്നോട് കാഞ്ഞം പറ
വാനയച്ചുതു്.

കൃതൻ—(അവധാരകാണ്ട്) തിരുവുള്ളിക്കേടിന്റെ കാര
ണമാണോ അടിയന്നു കുറ്റിലാവാത്തതു്. ഈവിച്ച
തെരു സ്വപ്രാവശ്യമായി കൈ വേഴ്തു വേണമെന്നാണു് അ
ഭിപ്രായം. ഈവിടെ തിരുക്കുറ്റിലാവിക്കാനായിട്ടാണോ
അടിയന്നു അയച്ചിട്ടുള്ളതു്.

രാജാവ്—(ഒഗ്ഗരചസ്പരാത്തിൽ) അങ്ങിനെയാണെ
കിൽ കൃതന്റെ കൈവശം കൈ എഴുത്തും അയക്കുക
പതിവുണ്ട്. അതാണു സ്വപ്രാവശ്യമാണു അതിനു ഇതു
വരെ ഉണ്ടായിരുന്ന മഞ്ഞം—അതു സമ്പ്രദായം വേ

ഒങ്ങൻ വൈക്കവാൻ സാമൃതിരിക്കു വല്ല കാരണവുമാണെന്നോ എന്ന് അരദാപശിക്കുന്നതിനു മുമ്പായി ഇംഗ്ലീഷിലോചന സ്പീക്കർക്കുത്തക്കത്തലു—താൻ സാമൃതാരിയുടെ കൂതൻ തന്റെയാണോ? അട്ടത്തു വരിക. കൂതിനാരെ തിരിച്ചറിയാൻ തെങ്ങമാക്കു ഉടയാളുമണ്ണ്.

കൂതൻ—(അട്ടത്തു ചെല്ലുവാൻ മട്ടിച്ചു്) തിക്കമനസ്സിലേക്കു സംശയം തൊന്നുവാൻ എന്നതാണുവോ കാരണാ.

രാജാവ്—(ഉച്ചസ്പർഖത്തിൽ) തന്റെ വാക്കും നോക്കും തന്നെ. എന്നതാ അട്ടത്തു വരുവാൻ മട്ടി—ഇതും പറഞ്ഞു രാജാവു സിംഹാസനത്തിൽനിന്നു് ഇരുമ്പി കൂതന്തെ സചിവത്തു് ഒരു നൗഞ്ചിനേരംകൊണ്ട് എന്നതി അഭ്യാസിച്ച ദേഹം വരിശേധിച്ചു സാമൃതിരിയുടെ കൂതന്നല്ലോ ബോധ്യം വന്നതിനാൽ കൈ രണ്ടും കെട്ടി പ്ലിച്ചു ആ മണ്ഡപം മുഴക്കുത്തക്ക സ്പാത്തിയു്, സാമൃതിരിക്കു് ഇരുമ്പിനായുള്ള കൂതമാരുണ്ടെന്നു തൊൻ ഇപ്പോഴേ അറിഞ്ഞാലുള്ളൂ. എന്താണയാലും സുക്ഷ്മം അറിയുന്നതുവരെ തന്നെക്കൂലും വുള്ളും വിശ്രൂതിക്കു വാനായുണ്ടാക്കിട്ടുള്ള സ്വലത്തു പോയിരിക്കുകു്” എന്ന പറഞ്ഞു തടവിലിട്ടുവാൻ കണ്ണിച്ചു. താഡസിരുതെ ആസ്ഥാനാജണ്യപം പിട്ടു ആ വിരക്കേസാരി അന്തഃവു മതിലേക്കു എഴുന്നാളുള്ളുകയും ചെയ്തു.

കൂതൻ ആസ്ഥാനാജണ്യപാനിനു പ്രവേശിച്ചതോടു കൂടി പലക്കട്ടും ശ്രദ്ധാരയ കാരുക്കം ചുറ്റിട്ടുണ്ടാക്കിയുണ്ട്. വെള്ളത്തു തടിച്ചു് രാജസ്സുള്ള ദേഹം, സംഘാരണയിൽ

കവിത്ത ഉയരം, ഉങ്ങളും അല്ലോ തുറിച്ച കണ്ണകൾ, എന്നും ഇളക്കിക്കാണും പിക്കന്ന അതിലെ തുജ്ജമൺ കർ, നിംബു നിവൻ കൈകൾ, ഘനനട ഇത്തല്ലോ കണ്ണാൽ സാഹാരുന്നല്ലോ അലക്ഷം തോനാം. അസ്ഥാന മണ്ഡപത്തിലെത്തിയപ്പോൾ തന്നെ ദ്രോഹരം സംഭംഷ എം കേരംപൂർവ്വ ശ്രദ്ധിടെയുള്ളവർ ക്ഷമരംഗം കാണിച്ച തുടങ്ങി. ദ്രോഹരിൽ ഇങ്ങിനെയുള്ളവർ സുലമേല്ല ഫ്ലോ—അക്കാരം പൊരുക്കി എടുക്കാവുന്ന തരത്തിലുള്ള അധാരം സംസാരം അല്ല മണ്ഡപത്തിന്റെ പല കേം ണിലും ചെന്ന തരച്ചുവെന്ന തന്നെ പറയാം. ഇക്കുട തതിൽ മുണ്ടാവതിയും ശ്രദ്ധയും അല്ല സൗകര്യം അതു കണ്ടിച്ചു. അതു രംജിച്ചുത്തു മാളികമുകളിൽനിന്ന് അതു സ്ഥാനചണ്ഡപത്തിലെ സംസംഖ്യയിൽ സുക്ഷിക്കുന്നാണോ യിരുന്നു—കാരാഗ്രമത്തിൽ ദ്രോഹ തള്ളിവിടവാശുള്ള അട്ടുന്നുവും കല്പന കേടപ്പോൾ അല്ലോ നീമസത്തംട്ടു കൊണ്ട് അവർ പിന്നാറുകയും ചെയ്തു.

III

കാരാഗ്രമവുമായുള്ള പുതിയ പരിചയം ദ്രോഹ പല വിധത്തിലും അസ്പദമാക്കിത്തീരുത്ത്. താൻ അതു വരെ കെട്ടിവന്ന സകലമാളിക്കാളില്ലോഃ അക്കാശക്കോട്ടക്ക്”ഈയി പരിനമിച്ചതുപോലെ അവർക്കു തോന്തി. ഒരു നിചിപ്പമെങ്കിലും വിത്രും കൊഞ്ചിതെ പണ്ണണി നാം പദ്ധതിക്കും വേണ്ടി നാട്ടുഴുവൻം കാടിയന്നിക്കുന്ന അല്ലെങ്കിലും കുടക്കുന്ന രാജാവു കല്പിച്ചുകൊംട്ടതെ ഏകാം നിവാസം, പരമസകടമായി പരിനമിച്ചതിൽ അതുത

മില്ലപ്പോ. മേൽഭാഗത്തു് എത്തോ കൂടു കേംബിൽ തുടർന്നോ റണ്ടോ സൂച്ചയറളിക്കു മാത്രം കടക്കവാൻ പഴയ വിദ്യയെ അതു മരിയിൽ ഇരിക്കുന്നവക്ക് രാത്രിയും പക്കലും തിരിച്ചറിവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. അതു വലിപ്പുപ്പോൾ നീങ്ങുന്ന കനത്ത വതിൽ തുംന തനിക്കു ഭക്ഷണം കൊണ്ടുവന്നിരുന്ന പരിചാരകന്റെ വരവും പോകം മാത്രമേ സംശയത്തിന്റെ ഫോധാ ഉണ്ടാവാൻ കാരാറുമെന്നു സഹായിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. പരിചാരകൻ വരുന്നോ ശേഖ്യം കൂടു വിളക്കം കയ്യിലുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് രാത്രിയും പക്കലും അറിയേണ്ടുമെങ്കിൽ അയാളുടെ ചേംബിക്കത്തെന്ന വേഗം. ഒന്നു രണ്ടു ദിവസങ്ങളുടെ തുറൻ കൂടു മനസ്സുനേടാം. പെരുമ്പരുന്നതു് എന്നതെന്ന ഭാവിക്കുന്നായില്ല. അയാളുടെ സേവപിടിച്ചു വല്ലവിധത്തിലും പുറത്തു ചാട്ടവാൻ ശ്രമിച്ചാലോ എന്ന കൂത്തനു പലപ്പോഴും തോന്ത്രക്കയുണ്ടായി. മുത്തി അറിയാതെ ഒഴിച്ചാൽ അനാറുച്ചത്തിനു പകരം നിറുമും കിട്ടിയാലോ എന്ന ഭയപ്പെട്ട് കരാച്ചു ദിവസം ഗൗരവാം വിടാതെക്കുടി. സപ്തവേ ശക്തിയുള്ളിയ കൂത്തന്റെ കണ്ണുകൾ കുമ്മേണ അഡികാരജന്മയും ഭേദിക്കവാൻ തുടങ്ങി. ഇങ്ങനേ മുഖിത്തോൽ തുടക്ക് അയാൾ എന്നിട്ട് നടക്കാൻ തുടങ്ങി. നടക്കിപ്പൊരു കൂടു വാതിലിൽ ചുഡ്വിച്ചപോലെ തോന്തി. ശരതിന്റെ നാഡുഭാഗത്തും തൃപ്പിനുംകൂടിയിട്ടും തുടക്കവാൻമുള്ള ഉപാധനങ്ങളുംനാം കണ്ടില്ല. ഉള്ളിലുള്ള ഒഴി കാഞ്ഞപ്പെട്ടതൊന്തും, പുറംമയുള്ള വല്ല യന്ത്രങ്ങളുംനാം തുടക്കവാൻ വല്ല ഏന്നിഷാധിരിക്കുമാണുള്ളതു് എന്ന ശക്കി

ചു ഉടനെ പിൻമാറി. തടവുമരിയിൽ തുടക്കാടി കു പാതയുള്ളിച്ചിരുന്ന എലി മതലായവയെപ്പോലും സമസ്യിസ്ഥമത്തൊട്ടുടി അരു കാരാറുമവാസി അരു പ്ലൂർ, അരുഭരിക്കവാൻ തുടങ്ങി.

ഇദിനീന നാലഞ്ചു ദിവസം കഴിഞ്ഞു. ഒരു നിമി ഷംപോലും ഇനി അ മുറിയിൽ കഴിച്ചുണ്ടുന്നതു ബന്ധ നന്ദന പ്രധാനമായിത്തോന്നി. ക്ഷേമം കൈംണ്ടുവയന്തു പക്ഷതിയല്ല മുഖാലും മടക്കിക്കൊണ്ടുപോകേണ്ടി വനു. പല വിചാരങ്ങളും തിരഞ്ഞെടുക്കൊണ്ടിരുന്ന അരു യാളിടു മനസ്സ് നിദ്രാദേവിന്റെ ഹ്രസ്വിച്ഛിപ്പുന മാത്ര മല്ല കഴിയുന്നതു അകറൂട്ടും ചെയ്തു.

അരും ദിവസം പരിചാരകൾ അയാളിടു കയ്യിൽ കൈരജ്ഞതു കൈംഠത്തു. ദീപത്തിനേരു സമാധ തൊട്ടുടി അതു ഭോക്കിക്കുപ്പൂർ അതിൽ ഇദിന കണ്ണ്.

“അരം കട്ട, നിരാഗപ്പുടേണ്ട. അരംക്കു ഇവി ടെ ഒരു ബന്ധുവാണുന സമാധാനിച്ചുകൊണ്ടു. ഉട കൈകരണം — മുണ്ഗവതി—”

എഴുത്തു വായിച്ചുതോട്ടുടി നമ്മുടെ കുതൻ സ വേതംഷപാരവസ്തുക്കാണ്ടു ചെണ്ണും പൂണ്ടു. അതു സു ഹ്രസ്വനിനിരുന്ന ഭത്രുന്ന് “ഇനി വ്യസനിക്കേണ്ട. ഇം എഴുത്തു കൊച്ചുതന്നുംടിയുടേണ്ടും. അവിടുതേക്കു നിന്തുളിടു പേരിൽ എന്തോ വലിച്ച ദയതോന്നിയിൽ കണ്ണം.”

കുതൻ - കൊച്ചുതന്ത്രം ടിനയനു പദ്ധതിനു രാജാവാ നേരു മകളാണോ?

കുതൻ - അരനേ.

കുതൻ - അവിട്ടനേരക്ക് പ്രായം എത്രയായി?

കുതൻ - എക്കെണ്ണും ഇങ്ങപതായി തിരഞ്ഞെടു.

കുതൻ - അടിശൻ എന്നെന്നേക്കും അവിട്ടനേരത്ത് ദാസനാ സേന തിരക്കുന്നുണ്ടാക്കിക്കു. അപരാധം ചെയ്യും തെ ശിക്ഷയുണ്ടാക്കിയും ഇതു ഉള്ളവനേരു പോതു അ വിട്ടനേരക്കാകിലും തിരുവുള്ളൂണ്ടായതുകൊണ്ട് ഇവ നേരംഗ്രഹം തീരെ നശിച്ചിട്ടിപ്പോന്ന കൂദാം. കൊച്ചുതന്ത്രം തന്നെ ഇതു മനസാ നമസ്കരിക്കുന്നു.

കുതൻ പോയതോടുള്ളടച്ചി വിണ്ണം അന്യകരം അ മറിഞ്ഞ ശ്രദ്ധമില്ല.

I V

മൃണവതി - അസമയത്തു തോൻ ഇം തടവിൽ വരുവാ നുള്ള കാരണം അച്ചുനേരു കഠിനപ്പുണ്ടിയം ഫേതുവാ യി ഒരു ഭാസ്യനും സംഭവിച്ച അവമനനമാണ്.

കുതൻ - ഇവിട്ടനേരാട് ഇവനും നും ഇതുചെയനു അ റിയിക്കവാൻ പ്രയാസമാണ്.

മൃണവതി - ഇം കുറാറുമതിലിതനു കൂട്ടുപ്പുണ്ടേണെ. എന്നേരു തുടർച്ച വരിക.

കുതൻ - തിരക്കുന്നുപോലെ ചെയ്യുന്നു അടിശൻ എ പ്രോഴം കയ്ക്കുമാണ്.

രണ്ടുപേരുംകൂടി രാജക്കമാരിയുടെ ശയനമുറിയിലാ ണു വന്നുചെന്നതു. അതിലെ തതി ചേഷ്ടം കുത്രന യ

മൊച്ചിതം ആരബിച്ച മുണ്ടാവതി സംഭാഷണം തൃടൻ. മുണ്ടാവതി—ആളുറിയാതെ അരച്ചുൻ കല്പിച്ച ശിക്ഷ കുറ ശല്പപ്പേച്ചത്തിയിരിക്കാം.

കുതൻ—മകളിടെ ഒഴിംഞ്ഞും അതിനെന്നല്ലോ പരിഹാരം ചെങ്കു. ഇനി സകടമില്ല. മകളിടെ കല്പനയും ശിം സാ വദിക്കാൻ തെയ്യാംബാൻ?

മുണ്ടാവതി—മകൾക്കു കല്പനക്കു അധിനിന്മാവാൻ കുറ തീയാലോ?

കുതൻ—ഈയു കുവന്നർ മുത്തിപ്പൾ. പരശ്രാ സമിതിയേം ഹാമ്മദേശണം. അരച്ചുനിശ്ചയാലുത്തെ സുചിത്തി എന്നാ ണ്ണനു മകൾക്കുത്തന്നേ ശാഖാവാൻ സാധിക്കും.

മുണ്ടാവതി—മനസ്ത്രജനം കിട്ടിയാൽ ചിലതെന്നല്ലോ അ നഭവിക്കണം. അ തില്ലുതെ വെറുന്ത നീട്ടിക്കൊണ്ട് പോകുന്ന ജീവിതം നിസ്ത്രയേജുനാമാണ്.

കുതൻ—അല്ലെങ്കിൽ ദേച്ചിച്ച അനാത്മകഃവത്തിനു വ ചിഞ്ഞണ്ണാക്കാതെ.

മുണ്ടാവതി—സുവവും ദിഃവവും എല്ലാപേക്ഷം സ്വാധീ നമാണും. ദിഃവിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ജീവിതം വേശണാഭവ കാൻ സ്വാതന്ത്ര്യം നമുക്കിണില്ല.

കുതൻ—അതുകൊള്ളാതെ കയറ്റിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ഈയുള്ളവൻ എന്നുന്നേക്കും ഇവിടെത്തെ ദാസനാണും. സംഭാഷണം സദ്ധാരണത്തിൽ ലഭിച്ചു. അനുരാഗിയങ്ങളുണ്ടും വിചാരിച്ചിട്ടായിരിക്കാം—അവരുടെ അലോചനകൂട്ടാ തെയ്യജ്ഞ പ്രസ്ത്രികൾ അസ്യകാരവും മാറ്റു.

ബന്ധനസ്ഥനും അതിൽ പിന്നിട്ടുള്ള വാസം കുവിയും സസ്ത്രഭക്തായിരുന്നുവെന്നതനു ചരിയാം. തന്നെ

അയച്ച സപാമിയുടെ കാൽം നിപ്പമിക്കാൻ അതുവരെ സാധിക്കാതെ വന്നതിലും മാസ്തംപവും, കാൽസാ ല്യൂംകോൺ കിട്ടാവുന്ന ലാഡം പൊള്ളുകമെന്നാില്ല യേ വും, അതു ദിവസത്തെ വല്ലുവരെ പീഡിപ്പിച്ച്. ഒരു ദിവസം ക്ഷമയില്ലാതെ രാജക്കമാരിയോട് ഇരുന്നെന്ന ചോദിച്ചു. മുതൻ—കങ്ങ കാൽം അറിതേന്താൽ കൊള്ളാമെന്നാണ്.

ഹന്മവതി—എന്താണോ?

മുതൻ— അച്ചുന്ന വലിയ സേനകളെ ഇവിടെ ശേഖരിച്ചതായി കാണുന്നില്ലപ്പോം. പലതരം സാമ്പത്തിക ശരൂക്കാളിടെ അക്കുളമ്പുത്തിനോ ഇരയായിട്ടുണ്ടെന്നും എന്നോ കേൾവി. ഏഴേബന്നയാണോ ഇതുവരെ വെവരിക്കാം എന്നും കയ്യിൽ പെടാതെ അദ്ദേഹം രക്ഷപ്പെട്ടവന്നതു്? ഹന്മവതി—അച്ചുന്നും അരയിൽ ഒരു അരവാളാണ്.

അതുള്ളകാലത്തോളം അച്ചുന്നും ദേഹത്തിനു യാതൊന്നും പറവുന്നതല്ല—

മുതൻ—അതു ഒരു സമയത്തു് അരയിൽനിന്ന് അഴിക്കാം റില്ലേ—

ഹന്മവതി—കൂടിക്കേണ്ടാൽ മാത്രം അഴിക്കാം. മരംതുസ മയത്തു് അരയിലുണ്ടായിരിക്കാം.

ഈ വർത്തമാനം കേടു ക്ഷമാത്തിൽ മുതൻ ആലോചന ചന്നയിൽ മഴക്കിയപോലെ തോന്തി—അതിൽനിന്ന് ഉണ്ടാവേണ്ടം വീണ്ടും രാജക്കമാരിയോട് ഇഷ്ടിനെ അപേക്ഷിച്ചു.

മുതൻ—തന്മാരംട്ടി—ഇവിടെത്തെ കുരഞ്ഞാതിരേകത്തിനു

പാതുമായ ഇവൻ കൂടുതലോകപരമായ ഒരു പ്രശ്നമാണ് ചെയ്തുകൊള്ളുന്നത്.

മഹാവതി—(മുത്തൊ അരികെ ഇരുത്തി) തന്മാന്ത്രികയാം അദ്ദേഹിച്ചായാം ഇനി കേൾക്കുന്നതു്. എന്നു വേണ്ടെങ്കിലും പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നത്.

മുത്തൻ—ഇവിടേക്കു വരുന്നേം എൻ്റെ വസ്തും മുതലായവ കൂടുതലാണെങ്കിൽ കൊട്ടാരത്തിനു പുറത്തു കരാം എല്ലിച്ചിട്ടുണ്ടോ. എതായാലും ഇനി ഇവിടേന്നു പോകണമെന്നില്ല. ഇം പൊന്ന തിരുമേരി കണ്ണാന്തിച്ചിക്കുന്നതുമാണി. അതുകൊണ്ടും അതു സാമാന്യം ഒരു ഇവിടേ കൊണ്ടുവന്നുകാം—മുത്തൻ കയ തവണ കാണാതെന്നും സമാധിയാം ഉടനെ കിട്ടി—ചുറ്റുംവായി തോക്കു മുതലായ തന്നെന്നും അതുവയ്ക്കും കൂടും കുറുക്കും വീണ്ടും കൊട്ടാരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചതു്. ഒരു ജീക്കമാരിയുടെ സേവകാരന്നും അപ്രീതി സന്ധാരിച്ചാൽ പിഡിക്കാനുണ്ടോ കൂടി അയാൾ കൊണ്ടുവയ്ക്കുതെന്നെന്തല്ലോ തവണക്കാരൻ സുക്ഷിഖയുണ്ടായില്ല. കൊട്ടാരത്തിനുള്ളിൽ കൂടും സ്ഥലവും തുല്യവും താൻ കൂടുതലിലിംഗം വരുത്തെമന്നാം ചരഞ്ഞതു തവണക്കാരൻ മുത്തൊന്നു മടക്കാ അയച്ച—കൂടുതലിലിംഗം, കണ്ണാകൊണ്ടു കാണാവുന്നിടത്താലും അവിടുതെ സ്ഥലസ്രൂപംയാം മാസ്തിലാക്കി. കാരാഗ്രഹത്തിലെ അസ്യകാര്യമായി അധികാരിച്ചയാം സിലിച്ച ചുക്കാക്കർ ഇവിടേ അയാൾക്കു വളരെ ഉടക്കരിച്ചു. കൂടുതലും അമരംഗശത്രു കയ സ്ഥലം ഉടനെ പിടിച്ചു.

വെളിച്ചമാവാൻ കു മധ്യത്തെല്ലപ്പോൾ രംജിവ് നീരംട്ടകളിൽ കൂളത്തിലേക്കെ എഴുന്നുള്ളി. അരഹാർ അഴിച്ച സ്ഥലത്തിനിറങ്ങവോൾ പിൻകഴത്തിൽ കു വെടിക്കുണ്ട്. താമസിയാതെ കരംഗതി പ്രാപിച്ച.

V

കൃതനെ കരംഗതുകൊണ്ടിരുന്നു രാജകുമാരിക്കു ക്കുമ കേടു വല്ലിച്ചതുടങ്കി. കൂളത്തിൽനിന്നു കു ശ്രദ്ധം കേട്ടപ്പോൾ പരിശോഭ കലശലാക്ഷി—ഉടനെ തവണക്കാരനെ വിളിച്ച കൂളത്തിലേക്കെ യാത്രയായി. കൂളക്കെടവിലാലത്താണ യപ്പോൾ പരിചാരകന്നും കയ്യിൽനിന്നു വിളക്കുവരങ്ങി താൻതന്നെ ഇരഞ്ഞിച്ചേരുന്ന—തന്നും കാമുകനു വല്ല അപരയവും വന്നിരിക്കുമേഖലയും ശക്തിച്ചുംകൊണ്ട് ഇന്ന ഒരി വന്നിതനു രാജകുമാരി രക്തംപുരണ്ട കിടക്കുന്ന മുത്തേഡമും അരളുന്നുംതാണെന്നുംഭേദത്തോടുടർന്ന കരംചുനേ രം നിശ്ചയുലയംയിനിന്നു. കൃതനുപുറതി സംശയംജനിച്ചു. താൻ കൂളിപ്പാട്ടമായി അതുവരു കുത്തിച്ചുതുരുതു് കു കാളിസപ്പമാണെന്നു പ്രകയത്തിൽ കു ഭ്രതോസയമുണ്ടായി. താൻ കൃതനു് അഥവാ പരാന്തരകൊട്ടത്തരമസ്യവും ദാമ്പിവനും. നാലുപാട്ടം നോക്കി— ശുരേയും കണ്ണില്ല.

അരളുന്നും മുത്തേഡമും വെള്ളിത്തിലും കരയിലുമ പ്രാതേ കിടന്നിരുന്നതു് എടുത്തു് കു ടെവിനേരു വെച്ചു തന്നും ശാംസ്കു് പിതാവിന്നും വംശാരവിന്തിൽ സമപ്പിച്ചു—എതാരം നിമിഷം കഴിഞ്ഞതിനുംശേഷം എഴുന്നീറു നിന്നു. തന്നും യൈവുംചുപല്ലും നിമിത്തം അരളുന്ന വന്ന അവസ്ഥയാൽരം കാക്കേതാറും ആ ധീര

വനിതയുടെ പ്രദയം തുടിഞ്ചവൻതുടങ്കി. അല്ലെന്നും അമുഖത്തുകൊണ്ടു തന്നു പുന്തീറിന്നുവേംബാഡ്സ്റ്റാം ഡാക്ടർ ശ്രീകുമാര കട്ടംരത്തെ നോക്കി. “സാല്പ്പേഡോ വീരായുമെ! കളക്കം താഴെയുള്ള ദേഹത്തിനെന്ന് സ്ക്രിം ഇനി നി നക്ക് ഭ്രഷ്ടണമല്ല. അല്ലെന്നും നോരേയും തന്മുലം ഇംഗ്ലീഷു വംശത്തിനെന്ന് നോരേയും തന്നു ചെയ്ത അപരാധത്തിനു ഏകാന്തം ദേഹാപ്പണം തന്നെയാണ് ശരിയായ പ്രായമുണ്ടാക്കാനും എന്ന സഹായിക്കുക”

കളക്കടവിലെ വത്തമാനംകേട്ട് പരിശീലനവന്ന രാജത്തി മുതലായവർ പിണറാഡിവസം പ്രഭാതത്തിൽ കണികണ്ണത്തു രണ്ട് മുത്തേരുമ്പുണ്ണാണ്.

കാട്ടരംജംപ്.

ശിരസ്സും കണ്ണത്തുണ്ണിമേനോൻ പെൻഷൻവാങ്ങി ഉള്ളാഗത്തിൽനാനു പിരിഞ്ഞിട്ട് മുന്നാകൊല്ലുതേതാളിലും യി. ദേഹത്തിനു പ്രായത്തിയച്ചതെ ക്ഷീണം ബാധിക്കും തത്തിനാൽ വെറുതെ ഇരിക്കാൻ കഴികയില്ലെന്ന തീവ്യ യംകി മണ്ണാക്കാട്ട് താവാട്ടവകയായിട്ടുള്ള കളക്കിൽ തന്മസം തുടങ്കിട്ട് അധികം നാളായിട്ടില്ല. ഉള്ളാഗമുള്ള കാലത്തു കഴിയുന്ന സഹായം താവാട്ടിലേക്കു ചെയ്തിട്ട് ശെഡ്കും പണിക്കിൽനാനു പിരിഞ്ഞു താവാട്ടിൽവന്നു കാരണവസ്തുവാം വഹിക്കാൻ തുടങ്കിക്കുപ്പാം അനന്തരാവനാക്കുന്ന പിറുപിറുപ്പിനു കുറവുണ്ടായില്ല. താനും

കു കാലത്തു തന്റെ കാരണവരെ ശക്തിക്കാൻ തുടർന്നു കാരണവരായപ്പോൾ അനന്തരവാൻ ശക്തിക്കന്നതു അവക്കുട് ഏകാളംതായകൊണ്ടു വന്നേന്നു തോന്തിയുള്ളൂ. അനന്തരവാന്നാരായിരിക്കുന്നും കാരണവന്നാരെ ശക്തിക്കുന്നവർ എന്നു സ്ഥാനത്തു് എന്നതുനേബാൾ മരിച്ചപോയവരെ നന്നാക്കി വൈക്കകയറ്റണ എല്ലാ സംശ്യാരണ തംഖാടകളിൽ പതിവ്. കാരണവൻ കാരണത്തിന്നുമേം നാനും പഴയ നടപടിക്ക വൃത്താസം വരുത്തിക്കില്ല. അധികാരം കയ്യിലുള്ളവസ്ഥയ്ക്കു അനന്തരവാരായി അകന്ന നിർക്കുന്നതായാൽ തന്റെ കാഞ്ഞ തതിനു മുണ്ടുവരുന്നും അവരുടെ താമസിഷ്ടാത കു പറാം പറിപ്പിക്കാമെന്നും കാതിജാണ കളിത്തിലേക്കു പുറം എപ്പട്ടതീ. അതിനുപുറമെ തുഷിപ്പുണ്ണിയിൽ ദയിരിന്തി നേരക്കേണമെന്നും മോഹമുണ്ടായിരുന്നു. തറവാട്ടിൽ കു എങ്കാലമായി വല്ലു അംഗദമാക്കല്ലാതെ സ്വന്തതിനു ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നു കാത്തപ്പോൾ തുഷിനടക്കുന്നതു് അതും യതിനുള്ള കാല്പനിക്കാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സംസ്കാരം തബുല്ലിയിൽ തോന്താതിങ്ങിട്ടില്ല.

ഈതിനെ പല കാരണങ്ങളിലും കളിത്തിലെത്തി ചേരുന്ന കാരണത്തിന്നുമേംനാൻ തുഷിക്കളുള്ളക്കാരുമും കാരോ നായി ചെയ്തുട്ടുണ്ടി. ഇതിൽ ദയാനീ' കു നല്ല തുഷി കാരണങ്ങാനു പേരരട്ടത്ത ഇട്ടിണ്ടാൻനായരെ തന്റെ പ്രധാന കാഞ്ഞസ്ഥനായി വിശ്വാസിച്ചതു്. പിന്നീട് അയാളി ദ അഭിപ്രായപ്രകാരം നാലു വടക്കൻകാളുകളു വാ ഞുകളാണ്. കാളകളെ വംശി തോഴത്തിലാക്കിയതി

നേരം മുന്നാംപിവസം കണ്ണതുണ്ണിമേന്നോവൻ പാടത്തിനംഞ്ചു വാംശായി പട്ടിക്കെലത്തിയപ്പോൾ ഇട്ടിണാൻനായർ ത നേരംനേരെ കാടിവക്കാതുകണ്ട്. ഇട്ടിണാൻനായക്കുടെ പരാഭ്രത്തിനേരം കരണ്ണം മഹാസ്ഥിലാധാരതെ കരച്ചുനേരും കണ്ണതുണ്ണിമേന്നോനും പരിശീലിച്ചു. അപ്പോഴേക്കും നായർ അടച്ചെത്തു ശ്രീ.

കണ്ണതുണ്ണിമേന്നോൻ — എന്താ ഇട്ടിണാൻനായക്കിരു പരിശേഷം.

ഇട്ടിണാൻനായർ — കനാമിപ്പു. മാക്കടക്കഴിയെന്നു ശരൂളി വക്കുണ്ട്. അവനെ കണ്ണിട്ടാണെന്നു കാടിവക്കുത്. അവനേരും ഇവിടുന്നുണ്ടും എത്തത്തു പഠയുത്.

ക. മേനോൻ — എന്തിനാ അവൻ എന്നു കാണാൻ പാക്കാതോ.

ഇട്ടിണാൻനായർ — മാക്കടക്കഴിയും ഇവിടുതൈകളുള്ള ഒട്ടെലപവനാണ്. അവൻനേരം വാസം എന്നുംകാട്ടിലും സൗ. ഇവിടുതൈകാരരല്ലോം അവനു കാട്ടരംജാവെന്നാണു വിളിക്കുന്നത്. അവനു ഇടക്കിടക്കു ചെക്കുടക്കുന്നതു കൊണ്ടാണു ഇവിടുതൈകാരുടെ കയ്യിനു രക്ഷകിട്ടുന്നതു. ആതുകൊണ്ട് അവനോടു കയക്കാതിരിക്കുന്നും നമ്മുടം നല്ലതു.

ക. മേനോൻ — (ദേപച്ചുപ്പേട്ട്) ഈ വക്ക് ഉപദേശങ്ങൾ തരാനല്ല എന്നു തനിക്ക് ശന്വളം തങ്കുതോ. പത്തി ദിവസത്തഞ്ചുകൊല്ലും സക്കാരാലേറ്റാഗം ദിനിച്ചു എന്നിക്കു റിയം ആരുംബാക്കുകയാണു കയക്കാതിരിക്കുന്നതെന്നു.

നു'. ശ്രീകൃഷ്ണവമേഖലിനെ രണ്ടാം ദിവസിലും അവൻ ഇതുവരെ അറിയുന്നില്ലെങ്കിൽ തൊൻ നിമിത്തം അവൻ അറിയും.

അപ്പോഴെയ്യു മാക്കശച്ചിയൻറ ഭത്രൻ മായൻക ടി എത്താ.

ക. മേനോൻ — താൻ എന്തിനാ വന്നത്.

മായൻകട്ടി — ഇവിടുത്തു കംബാൻ വന്നതാണ്.

ക. മേനോൻ — കാഞ്ഞും?

മായൻകട്ടി — തെമ്മട്ട മുതലാളി പറത്തയച്ചു വന്നതാണ്.

ക. മേനോൻ — ആരം, നിന്റെ മുതലാളി? അയാൾ എന്നു പറത്തയച്ചുതോ?

മാ. കട്ടി — (ഇടീഞാൻനായരെ നോക്കി) ഏമാനും ഈ ബുദ്ധിലെ മഞ്ഞംഡയോനം പിടിയാടില്ലെന്ന തോന്തുണ്ണും.

ക. മേനോൻ — എത്ര മഞ്ഞംഡയംണോ ഇതു കേൾക്കേട്ടു. ഏന്തോ തൊൻ നിന്റെ മുതലാളിയെ കംബാൻ ചെല്ലുണ്ണോ?

മാ. കട്ടി — അതെന്നാംവേണ്ട. മുതലാളിക്കുള്ള അവകംശ അഡി കിട്ടിയാൽ മതി.

ക. മേനോൻ — എന്തവകാശം! തൊൻ നിന്റെ മുതലം കുറിയുടെ ഒന്നും കാണാത്താണു വാദിച്ചില്ല.

മാ. കട്ടി — അതല്ല തെമ്മഴും പറത്തതു്. കരിസ്റ്റാദി മുതലാളിക്കും വല്ലതു്. കൊട്ടത്താൽ അവരുടെ “പണിക്ക്” കിട്ടും. ഇല്ലെങ്കിൽ വല്ലോരുടേയും കഴു

ലാഡും അരതു്. അല്ലോടൊന്നമില്ലോ. ഇതുംയുണ്ടാണ് തുടങ്ങിയതൊന്നമല്ലോ. പണ്ണേയുള്ള ചട്ടമന്മോ?

കു. മേനോൻ — നിന്റെ മുതലാളി എന്നേപ്പോലുള്ളവരെ കണക്കിട്ടണാവില്ലോ. നീ ചൊന്ന പറഞ്ഞേതക്കും എന്നാൻ നാലുതൊഴുത്തുണ്ടാക്കിട്ടണ്ടും. ഇതു ഇപ്പോൾ വെള്ളുകാരൻ നിന്റെ രംജുമാനാം. പോലുമീസും പട്ടംളംവും വെറുതെയെല്ലാ ഏഴ്ചുടംചെയ്യിട്ടുള്ളതു്. മനസ്സിലായോ.

മാ. കുട്ടി — തെമ്മുട്ടു ഇതൊന്നാം പറഞ്ഞേതുരണ്ടു വെള്ളുകാരൻ ഇന്നൈലെ വന്നതല്ലോ. വെള്ളുകാരൻനിന്റെ പെയ(ഉ)ക്കാം മുതലാളിക്കാം ഉണ്ടു്. അതുടെ തെമ്മുട്ടേ പോട്ടു, എന്നി ഓരിട്ട് തെഴതാര (സംസാര)മെമ്പനാം വേണ്ടു.

കു. മേനോൻ — കാ. അരങ്ങിനൊയംവട്ടു, ഉടക്കംതാട്ടേന്തു നാ ഉട്ടത്ത ഭാഗതന്നു.

II

മായൻകുട്ടി മടങ്ങിപ്പോയതിനിന്റെ മുന്നാംവക്കാം റാവിലെ കുത്തുണ്ണിമേനോൻ എഴുന്നിംറപ്പോർ തൊഴുത്തിൽ കാളുകാളി കാണമാറിപ്പെട്ടു വത്തുബാനംകൊണ്ടാണു് ഇട്ടിണാൻനായർ ശാഖിവാള്യംചെയ്യുതു്. കുത്തുണ്ണിമേനോൻ കുറച്ചുനേരത്തിനു കൊംമിണ്ണാതെയിരുന്നു. കുറച്ചുക ശിഞ്ഞതപ്പോർ “എന്നി എന്നു വേണ്ടതു ഇട്ടിണാൻനായ എ” എന്ന ചോദിച്ചു.

ഇട്ടിണാൻനായർ — മാകടക്കഴിയൻ ചില്ലുംകാംനല്ലോ. പോലുമീസുകാരോക്കു അവനോടു ശാരദ്ധാട്ട ലേംക്കും

കൂട്ടകയറ്റം. കയക്കരൻ പോയാൽ എങ്ങിനെയാണ്
ലും നമ്മക്കേ നശ്ചം വരികയുള്ളൂ.

ക. മേനോൻ—ടിപ്പു മുതലായ മഹാപരാക്രമിക്കും അ
മന്ത്രിയ വെള്ളിക്കാശങ്ങൾാം മാക്കക്കഴിയെന പിടി
ക്കാൻ പ്രയാസം. എനിക്കു ആ പിചാരമെന്നാമില്ല.
അല്ലോ അതുല്യാചന നടിച്ചു.

നമ്മക്കു ഒട്ടുതുടങ്ങണ്ട് കാലമായില്ലോ. ഈ സമയ
ത്രു കാലകളില്ലാത്താൽ നമ്മുടെ ശ്രദ്ധമെടുക്കു വെറു
തെയാവും. കുംഘ പണം ഇരുക്കുകയുംചെണ്ടു. പോലീസി
ലേക്കു അറിവുകൊടുത്തു കരന്നേപാശിച്ചു തുന്പണ്ടാക്കേണ്ട
ഫേഡു കാലവും ഏതെങ്കിലും മനസ്സിലില്ലോ. കുഷി തുടങ്ങേണ്ടതെന്ന അവലുക്കണം.
കാളികൾ പോവും എന്ന് എനിക്കു പേടിയില്ല. കൊണ്ട്
പോയവൻ ഇന്തി അധികം കളിയുകൾ നടത്തുന്നതുമല്ല.
ഇട്ടിണാൻ നായർ—കേള്ളിനാം കൂട്ടത്തിനാം പോയാൽ
വിതക്കരൻ കാലം വൈക്കമില്ലോ എന്നാണെ എനിക്കു
പിചാരം. അതുകൊണ്ടും തൽക്കാലം കയക്കേണ്ട
നാ പഠിത്തത്തിൽ.

ക. മേനോൻ—ആട്ടി, താൻ ഇന്നതെന്ന മാക്കക്കഴിയ
നെ കൊ പോക്കിക്കാണോ. ആയാളുടെ അവക്കംഗങ്ങൾ
കൊടുത്തേക്കാമെന്ന പറയു.

ഇട്ടിണാൻനായർ—പോയിനോക്കാം.

ഇട്ടിണാൻനായർ ഉടനെത്തെന്ന കണ്ണതിക്കിച്ചു
യാറുകയായി. കണ്ണത്തുണ്ണിമേനോനാലോചനയിലും മുഴുകി.
ആ ദിക്കിലുള്ള വക്കമായം താനം കയപോലെയില്ലോ

മംകടക ശിയനെ മഹല്ലിലാക്കാതെ അവിടം വിചന്നത് ഷ്ടൂന മേനോൻ ഉറച്ച തിനക്കുത്തുങ്ങൾക്കു കയ്യാ.

ഇട്ടിണാൻനായർ എക്കേശം ഒരു നാഴിക നടയ്ക്കും മലയുടെ അടിവാരത്തിലെത്താം. മംകടക്കഴിയെ ഇതിനാമുള്ള കാണാൻപോയിട്ടില്ലെങ്കിലും ആ പ്രമാണിയുടെ വാസസ്ഥലം തനിക്കു അറിയാമായിരുന്നു. കാട്ടിനാമുള്ളിലേക്കു പോകുന്ന കരുടവഴിയിൽക്കൂടുടെ കുമ്ഭക്കും നടയ്ക്കും മായൻകട്ടിയും അയാളുടെ രണ്ടു ചാരാതിമാരും ഒരു പാറപുറത്തിരിക്കുന്നതുകണ്ണു. ഇട്ടിണാൻനായരെ കണക്കും മായൻകട്ടിക്കു കാഞ്ഞും മഹല്ലിലായി. അയാളും എതിരെപ്പുംനൊന്നു ഭാവത്തിൽ വന്നു. മായൻ—(കനം അറിയാതെ ഭാവത്തിൽ) സ്വിശേഷിച്ചു? ഇട്ടിണാൻ—ഒന്നും കട്ടി അറിയാണെനിരിക്കും.

മായൻ—തെമ്മക്ക് എന്തറിയാനുണ്ട്. നിങ്ങൾ ബൈളിക്കാരനും ബന്ധാളിനും കൂടുയാളിനും താമരം.
(താമസം)

ഇട്ടിണാൻ—കളിയോക്കു പോട്ടു. കാളിക്കളും കാണാനില്ലോ. വല്ലു. നില്പുത്തിയും ഉണ്ടാക്കിത്തരണും.

മംകട—മുതലാളിയെ കാണാണെ.

ഇട്ടിണാൻ—വേണും.

മംകട—എന്നും പോഗം.

മായൻകട്ടി നായരെ കൊണ്ടുപോയതു ഒരു വലിയ മലംചൈവിലേക്കാണ്. നട്ടപ്പുക്കും വെള്ളിപ്പുംതട്ടാത്തവിയുള്ള കാടാണ് നാലു ഭാഗവും. പരിചയമില്ലാത്തവർ അതിൽ പെട്ടപോരംകു ഉഴുക്കേ തന്മുള്ളു. “അവക്കു

പ്രേക്ഷിച്ചാൽ നേർവഴി നടപ്പില്” എന്ന താടകയെപ്പറ്റി വരഞ്ഞതവോലെ മാക്കടക്കാഴിയെന്ന പേട്ടിയ്ക്ക് ആ കാട്ടിലെ ഭയ്യുമശ്രദ്ധാലീലയാം എന്തോ പോയിബിക്കേണ്ണ. മല അവിടെ കാട്ടപ്പിന്റെ ആകൃതിയാണ്. നടക്ക അഗാധ മായ കൈ കണ്ണം മരത്തിൽനിൽക്കുന്ന കൊന്ദുകളെന്നപോലെ വലിയ ലഘിയുംനിന്നു രണ്ടുശാഖകൾ താഴ്ചി നിൽക്കേണ്ണ എന്ന്. ഈ ശാഖകൾ തുട്ടിമട്ടിട്ടുണ്ടെന്ന ഘുംഘമനിന്നു നോക്കിയാൽ തോന്നം. പരിചയമുള്ളവക്ക് അവയുടെ പഴതു കണ്ണവിട്ടിപ്പുണ്ട് പ്രധാനമില്ല. ആ പഴതിൽത്തുടരുന്നയാണോ ഒന്ത്‌വരഞ്ഞതെ കണ്ണിലേക്കു വച്ച്. ഈ കണ്ണിന്റെ കൈ ഓഗ്രഹത്തു വലിയ ലഘിയുംനിൽക്കുന്ന കുറു വോൺട്ടാണു മാക്കടക്കാഴിയെന്നു വേണു. അരുളത്തു ചെന്നാലല്ലാതെ മഷിവെച്ചു നോക്കിയാലും കാണാതിരിക്കുന്നതുമാണു അതു സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു്. അവിടെ എത്താനുള്ള വഴിയും കുറു ദിഗ്ഭടകമായിട്ടുള്ളതാണു. ചില ദിക്കിൽ കൂത്തുനായുള്ള മലംപുള്ള കടക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. അവക സൂര്യാസ്ത്രിയും അരുടക്കർക്കാം അവധിയം റാറ്റുമന്നാണു് വരയേണ്ടതു്. കാലു തൊറിപ്പുണ്ടായാൽ പിന്നു ചെല്ലുന്നതു എവിടെയാണു ശ്രദ്ധയാളം പറയാൻ വിണ്ണവാങ്ങം ശ്രദ്ധവരെ മടങ്ങിവന്നിട്ടില്ല.

ഈ കണ്ണിലേക്കു കടക്കുന്ന വഴി മാക്കടക്കാഴിയെന്നു വിട്ടിന്റെ കൈ മുലക്കിയുന്നാൽ കാണാത്തക്കു എപ്പുംകുറ്റാക്കിയ ആ കാട്ടുരാജാവു ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അയാളിടെ അനുചരണാർ എപ്പോഴും കാട്ടിൽ അവിടപിടിട്ടുണ്ണി നടക്കുന്നുണ്ടാവും. അവരെ കാണാതെ അവിടെ എത്താനുംനാം

പ്രയാസമാണ്. . അമവാ ശരവരിപ്പാതെത് അദ്ദോട്ട് കടന്നവകിൽ മാക്കടക്കഴിയൻറെ ലഭ്യം എത്രംതെന്തെ വെടിക്കേം ഇരയാവുകയും ചെയ്യും. ഇങ്ങിനെ ചിലർ “ഇങ്ങിനിവരാതവള്ളം” ഫോയിട്ടുണ്ടെന്നു് അടഞ്ഞുള്ളവക്കേം അരറിയാവുന്നതുകൊണ്ടു മായൻകുട്ടിയുമായി കാഞ്ഞും തീച്ചുയംകൈയപ്പാതെ മാക്കടക്കഴിയുന്ന കാണാൻ ആരും വഴിവേശക പതിവില്ല.

ഇങ്ങിനെ ഒരു ഭാഗവതസ്ഥലത്താണ് ഇട്ടിണാൻനാം യർ ചെന്നാചേന്നതു്.

III

അധികം താമസിക്കാതെ മാക്കടക്കഴിയുന്നു മുമ്പിൽ ഇട്ടിണാന്നായരെത്തി. വലിയ വീതിയുള്ള ഒരു കട്ടിലിംഗൻ പടന്നുവാടിച്ചുംകൊണ്ടാണ് അവൻ ഇരിക്കുന്നതു്. കുറു മുക്കണ്ണാമാനാണെപ്പോൾ ഒരു ഭാഗത്തും മരാരായ ഭാഗത്തു മുള്ളായും അതു പ്രഖാണിയെ വിച്ചവിലിയാത്ത സാമഗ്രികളുണ്ടെന്ന വിധത്തിൽ അവിടെ നിലകൊള്ളുന്നുണ്ടു്. തടിച്ചുകൊഴുതു അവുന്നും ഒരു ദിവസം പുംബെ ദാർശ്യവുമുണ്ടെന്നു് ഒരു നോട്ടത്തിൽ മനസ്സിലാക്കും. കുറുത്തിങ്കണ്ണ മീശായും താടിയും അതു കാട്ടംജാവാണുന്നു വട്ടമുഖത്തിനു ഗാംഭീര്യും ഓജസ്സും വല്പിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. പുരുഷത്തിനിടക്കു അജമാനനെ വണ്ണണിക്കുന്നതു ദുരന്നാശരയും നിലയിൽ നാലബോള്ളക്കൽ മരാത്തു നില്പുന്നുണ്ടു്.

ഇട്ടിണാനേരിയും മായൻകുട്ടിയുടേയും വരവു കണ്ണംപൂർണ്ണം അതുവരെയുണ്ടായിരുന്നു സദ്ദാം നിന്തി അ

വരെ നോക്കിക്കാണ്ടുനിന്ന. അവർ അരികുത്തത്തിൽ ഒപ്പും മായൻകുട്ടിയോടാണ് “ഈ നായർകുട്ടി എന്താ സീ” എന്ന ചൊല്ലിച്ചു.

മായൻ — തെമ്മുട്ട് അറബുകാഡം താരാത്ത ആ പദ്ധയ സീരം അതുള്ളാണ്.

മാക്കുക്കഴിയൻ — ശത്രുവാ! എന്താ നായർകുട്ടി പോ യെത്ത്.

ഇട്ടിണാൻ — എജിഷണൽ ഇവിടെ കൂടു വന്ന കാണണ്ടം എന്ന പറഞ്ഞിട്ടു വന്നതാണ്.

മാക്കുക്കഴി — നിങ്ങെ എജിഷണൽ തെമ്മുള്ളെക്കാണ്ട് എ നീരാ കിാങ്ങു.

ഇട്ടിണാൻ — കൂടു കാണാതായതിനുപുറി ഇവിടെ വന്ന് ശരദേവപ്രശ്നിക്കാമെന്ന പറഞ്ഞു.

മംകു — തൊഴുന്നതു നല്ല ഉംപ്പിൽ പണ്ടിച്ചെല്ലായും എല്ലു നിങ്ങെ എജിഷണൽ മായൻകുട്ടിയാണ് പറഞ്ഞയെ ആളു. ഇപ്പോഴെന്നെതിനുപുറില്ലാണോഹ്യാ?

ഇട്ടിണാൻ — എജിഷണൽ ഈ ദിക്കിലേക്കേ ശത്രുമായിട്ടു പരാബാം. ഇവിടെത്തു സമ്പ്രദായങ്ങളുംനും നിശ്ചയ മില്ലു. ഇനിന്നൊക്കെ വേണ്ടുപോലെ അതെല്ലാംഈം നീ ഇവിടെ വാങ്ങാൻപെട്ടിട്ടുണ്ട്.

മംകുട — ശത്രുടു, എജിഷണൽ ഇപ്പോഴെങ്കിലും ഇങ്ങിനെ തോന്തിയപ്പോ. എ താ വസ്തുതും കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ടോ.

ഇട്ടിണാൻ — കൂടു കൊണ്ടുവന്നിട്ടില്ല. കാരിക്കാശി കൂടു തിന്നു ശോഷം എജിഷണൽത്തെന്നു ഇങ്ങനൊട്ടിരുന്നുണ്ടെന്നു പിച്ചാരിച്ചിരിക്കയാണു.

മാകട — ഇം മിരട്ടാനം മാകടക്കഴിയേണ്ട വേണ്ടാ—
കിട്ടേണ്ടതു കിട്ടിയാൽ കംബേണ്ടതു കാണാം.

ഇട്ടിണാൻ — അരങ്ങിപ്പാ വിചാരിക്കുത്ത് — തൊൻ ശമ്പ
ഇക്കാരനാണ്. പറഞ്ഞാലും ഇതു പറഞ്ഞു.

മാകട — എന്നാൽ തന്റെ എമാരുന്നാട് പറഞ്ഞു തൊൻ പ
രഞ്ഞതെല്ലാം.

ഇട്ടിണാൻ — അരങ്ങിപ്പാക്കെട്ട്.

മാകട — ഇന്ന വൈക്കേംതിനിളിൽ ഇവിടെ കിട്ട
ണ്ടതു കിട്ടിയാൽ രാവിലേക്കു തൊഴുത്തിൽ കാളികളും
ഉണ്ടാവും. വേണുമകിൽ മായൻകട്ടിയും കൂടും വരും.

ഇട്ടിണാൻ — മായൻകട്ടിയും കൂടും വരേണ്ടെട്ട്. പിന്നെ
കണ്ണേംഷാം.

IV

മാകടക്കഴിയെന്നും ഇപ്പോൾ സംബന്ധിച്ചപ്പോൾ കണ്ണതു
ണ്ണിക്കുന്നേംനും ഇപ്പോൾ സാധിച്ചു. മായൻകട്ടിയെ സ
ിംഗരിച്ചുയച്ചതെന്നും വിരുദ്ധ ദിവസം രാവിലെ കാളിക
ഈ തൊഴുത്തിൽ കണ്ടപ്പോൾ കണ്ണുണ്ണിക്കുന്നേംനേരം
യ സഭാതാഴം പറഞ്ഞതാലാവില്ല. അതോടുകൂടി തന്നെ
പാരിച്ചതിനും പകരം അരങ്ങോട്ടും എന്നതകില്ലും കന്ന വ
റിക്കേണുമെന്നു മനസ്സുകൊണ്ടാണെന്നും. മാകടക്കഴിയെന്നും
പത്തമാനങ്ങൾ കാരാഡ്യാരാധ്യായി അനോപശിച്ചതുട
നി. അനോപശിനം അധികമാവുന്നോടും തിന്മുർ കണ്ണതു
ണ്ണിക്കുന്നും ശത്രു കാട്ടരാജാവിനേണ്ട വെറുപ്പിനും പക
രം ബഹുമാനാണു തൊന്ത്രിച്ചതു്. കന്ന അളളുകൾക്കും ത
ലവനായി കന്നകാലികളുടെ ശത്രയിപത്രം വച്ചിച്ചിരിക്കു

നന്തു പണ്ടപണ്ണം യുള്ള കലപ്പത്തിയായി സ്ഥികരിച്ചിട്ടും ശേഖ്യപ്പാതെ ജനങ്ങോധം ചെയ്യേണമെന്ന് ആ ചോ മലുമാണിക്കം അതുവരുമാറ്റുള്ളതായിക്കണ്ടില്ല. എന്നതനെ യല്ല അരാവധി സംഘജനങ്ങൾ ആ തഹാമനസ്സെന്റെ സംരക്ഷണയിൽ ഇപ്പോൾ അഭിഭ്രതു. ഒരു ദിവസം മി. കണ്ണത്തുണ്ണിമേനോൻ വൈക്കണ്ണരം നടക്കാനും ആ പുരാത്തിന്ത്യപ്പോർമ്മ തന്നേം സമീപസ്ഥാനം വരു ദേ ദാഡിപ്പാനും ശത്രു ഒരു നായർ ഒരു ജോടി പോത്തുക ഒരു കയറിട്ടു കൊണ്ടുവരുന്നതു കണ്ട്. അവയെ വില കൊടുത്തു വാങ്ങുവാൻ കഴിയാത്ത ആ സാധ്യവിന്ന് ഈ തന്ത്രികന കിട്ടിയെന്നാറിയാനായി മി. കണ്ണത്തുണ്ണിമേനോൻ “എന്താ ചന്തക പോയിരുന്നാംവോ? പോത്തു കർണ്ണശ്ശേ ഏത്തിനെന്നും വിച?”

നായർ—വിലക്ക വാങ്ങിയതല്ല. ഞാൻ മാക്കടക്കഴിയുന്ന കന്ന കാണോൻവോയി. കഷ്ടപ്പുട്ടകൾ എല്ലാം നേരിട്ടു പഠിയുപ്പോർമ്മ ‘കുഞ്ചി നടന്നോളി. കൊരു കന്ന തരാം.’ എന്ന പഠിയുള്ള ഇവയെ തന്നു.

ഇനി നംബു നിലാ വേണും. അതു ഇവിടുന്നും തന്നും.

കണ്ണത്തുണ്ണിമേനോൻ—മാക്കടക്കഴിയാൻ ഇത്തിനെന്നുണ്ടാക്കാൻ ചെയ്യുന്നതോ?

നായർ—ഇത്തിനെന്നുണ്ടാക്കാൻ ധന്വിഷ്ടനണ്ണോ? ഇവിടെ കുഞ്ചി അരാവധി ഒന്നത്തിന്ന് ഇങ്ങിന്നു സഹായിക്കാംണ്ട്.

ഈതു കേട്ടപ്പോൾ കിഞ്ഞുമുന്നിമേനോൻ മാക്കടക്കഴിയ സന്തോഷം അറയുവരെ തന്റീക്കണ്ണായിരുന്ന ധാരണയെ പൂർണ്ണിച്ചുപ്പെടുത്തു. അതു പ്രംബനിച്ചുമായി അധികം വരിച്ചിപ്പുന്നുള്ള അവസ്ഥാ ഉണ്ടാക്കുന്നുമെന്നും വിചാരിച്ചു് ഇട്ടിണ്ണാനോട്ടുട്ടി ഒരു ദിവസം മാക്കടക്കഴിയുന്ന കാണ്ണാൻ ചെന്നു. കിഞ്ഞുമുന്നിമേനുവരുടെ വാദത്താനും തൃപ്തിയും അഭ്യർത്ഥിയും അശ്വിനിക്കു യാമേം ചിത്രം ആരംഭിച്ചു.

കിഞ്ഞുമുന്നിമേനോൻ—നേരിട്ട് വരിച്ചയമംവേണുമെന്നു വെച്ചിട്ടാണു തൊൻ വന്നതു്. തൊൻ ആല്പും ധരിച്ചു തൊങ്കു തെററി.

മാക്കട—തെമ്മുള്ള ഒരു വെറും കുള്ളിനാണെന്നാണു പലരു ദേശം ധാരണ. പണ്ടുപണ്ഡിതരുടെ തൊണ്ടിലു് കുളി വാണിജ്യം ഉള്ളൂ. കുഴക്കിയവരു മാക്കടക്കഴിയൻ ഈ തുവരെ കാപ്പുത്തിലാക്കിട്ടിപ്പു. “യാതൊക്കെ ഗതിയും ഈ പ്ലി രക്ഷിക്കണം” എന്ന പറത്തുവരുന്നവക്കുല്പാവ കൂടം കൈകുറിച്ചും വയറു നിംച്ചും തെമ്മുള്ളു് കൊട്ടക്കാ തികയിട്ടില്ല. ഇതിനൊക്കെ തികയേണുമെങ്കിൽ കുളിപ്പുലൂജാനും പണം കരേറ്റു തട്ടാതെ താഴിണാം. അരബ്രൂഡുള്ളൂ.

കിഞ്ഞുമുന്നി—സാധുസംരക്ഷണമാണു പലിയ കാഞ്ഞും. ഒരാറു കുറിനുകുത്തുണ്ടാം ചെയ്യാലും ഈ പലിയ പുണ്ണും മുതലാളിയെ എന്നെന്നുണ്ടും കിംകരം.

മാക്കട—തെമ്മുക്കും അരതുതെന്നയാണു ബെയഞ്ഞും. തെമ്മുടെ കുളിപ്പും പരിച്ചു കുളിവരാം. തെമ്മുടെ “കുക്കുളി”

മഹാ പ്രമാണിയായിരുന്നു. റാത്രി മഴവൻ ഉംകാരേം ചിച്ചു കാവലിക്കന്നാലും തെമ്മക്ക് പ്രധാസമില്ല.

കാർത്തക്കണ്ണി — എന്നാൽ അന്തു് എന്നിങ്കാനു പരിക്കുക്കണും. ഇങ്ങിന്നത്തവരുടെനും തൊന്തു് കേട്ടിടേ ഉള്ളി. ഒരു ദിവസം നഞ്ചുടെ കാലിക്കളെ കൊണ്ടുപോരിക്കു. ദിവസം പറയണും, തൊന്തു് കാവലിരിക്കാം.

മാക്കട — ഒരു ദിവസം തെമ്മുടെ വില്ല, കൂദാ കാണി ചുത്തരാം.

കൈ ദിവസം നിശ്ചയിച്ചു് മാക്കടക്കഴിയൻ ആരുജീവി അരയാം. കാർത്തക്കണ്ണിമേനോൻ കാവലിനുള്ള ഏപ്പാട് കുളിലും ചെയ്യു. തൊഴുത്തുവാതലിനേരു ചീപ്പിനേംട് തൊട്ട് ഒരു തട്ടുണ്ടാക്കി അതിനേരു ദിനെ നിന്നു പകിട കുളിപ്പാനായിരുന്നു മി. മേനോൻ ഏപ്പാട് ചെയ്തിരുന്നു. ചീപ്പ് പൊന്തിക്കാതെ വാതിൽ തുറക്കാൻ സംഭിഷകയില്ല. ചീപ്പ് പൊന്തിച്ചുാൽ തട്ട് ഇളക്കം. അതിനും പുറമെ കൂളിക്കുന്നു അതുപു ചീപ്പിനേരു ചവുട്ടിക്കൊണ്ട് നിലേണ്ടുമെന്നും നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതു വഴിയെ അല്പുംതെ കാലിക്കളെ കൊണ്ടുപോകാനും കഴിക്കിയില്ല.

പകിടക്കളി തുടങ്ങി കൈ മൺിക്കുറായപ്പോഴുക്കു മാക്കടക്കഴിയൻം വന്നു. കൂളിക്കാതെ മുഖഭാവംകണ്ട് അവർ കൂളിയിൽ ശന്മൂല്യം നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. കൂടും അടിത്തുള്ളടി. കൂളിക്കഴിഞ്ഞു ചുത്തുവരുക്കുന്നുമയും നോ

കി അരു ചോരമുമാണി കനാരണ്ടി മനേഖംട്ട് വെക്കം. ഈ സ്ത്രിനെ ഒപ്പുമെച്ചല്ല തട്ടിന്റെ ചോട്ടിൽ ചെന്ന തുടി കളിക്കുന്ന അൾപ്പ കൈ കംത ചീപ്പിന്റെ മുകളിലാണെ വെച്ചിരിക്കുന്നതു് എന്ന കണ്ണ്. അയാൾ കളിക്കാനെങ്കി കുപിട്ടുവോർഡ് ചീപ്പിന്റെ അരക്ക് കരയുന്നതു മനസ്സിലാക്കി. അരു ലാക്കിൽ അരനു് അപ്പുമെന്നു പോന്തിച്ചു് അതിനു പാകത്തിൽ കൈ മട്ടുകൊടുത്തു്. വിഞ്ചം കളിക്കുന്ന അൾപ്പ താഴുവോർഡ് ചീപ്പു് പോന്തിച്ചു് മട്ടുകൊടുപ്പും നീതുടങ്ങി. ഇംഗ്ലീഷിനു മുന്നാനാലു തവണ ഓർവ്വത്തിലുപ്പോൾ ഒക്കെ ചീപ്പു് നല്ലവല്ലാം പോന്തി. വാതിൽ തുംകാൻ സാധിച്ചു. ഒപ്പു തൊഴുത്തിൽ കടന്ന. ദയക്കമരക്കുന്നകൊണ്ട് കാളിയെ മയക്കി കയറിട്ടു്. അതിനൊപ്പുമെല്ലു പുംത്തിം കി. അപ്പോൾ തട്ടിന്റെ മുകളിലുള്ളവർ “പകിട പറ്റണ്ട്”എന്നുത്തിൽ പരയുന്നതു കേട്ടു.

ഉടനൊ മാക്കടക്കാശിയൻ — “പകിട പറ്റണ്ടെങ്കിൽ പാണ്ടൻകംപ്പു പുറത്തു്” എന്ന മറുവടി പറഞ്ഞതു.

അതു കേട്ടപ്പോഴാണ് അപർ സംഗതിക്കുണ്ടാം അറിഞ്ഞതു്. മി: കണ്ണുണ്ണിമേരോൻ അവർക്കളിം മുട്ടക്കാരം മാക്കടക്കാശിയെന്ന വളരെ കൂറിച്ചു. മേനവൻ — “താങ്കൾ കാട്ടരാജാവ്. എന്ന സഹാത്തിനാൽ എല്ലാം കൊണ്ടും അവകാശമുണ്ടു് അതുണ്ടാണ്” എന്ന പുക്കാടി അരു ചോരക്കരണു കൈ വീരശ്രൂംവലയും സമ്മാനിച്ചു.

മേനോന്നും അവസാനക്കയ്യ്. *

അമധാ

ജാതകവും കത്ത.

നേരം നട്ടു. വെയിലിന്റെ ചുട്ടകുംണ്ട് സകല
ജീവജാലങ്ങളിൽ മയ്യിക്കിടക്കുന്ന സമയം. കുംഭമാസ
മായതിനാൽ പാട്ടുബൈല്ലും മൃഗമംഗിരിക്കുന്നു. സമു
ഖിയും ഒറിപ്രിശും ഇടകലൻഡാബുമെന്നാളും തത്പരം അ
വ വിളിച്ചവരുമ്പൊലെ തോന്നുന്നു. കിണറും കുളി
ങ്ങളിലും തന്ത്രംകും ബാധിച്ചിട്ടുള്ള കുളം ഇനിമേൽ വ
ശ്വിച്ചവരുമല്ലോ എന്ന പിചാരിച്ച വ്യസനിക്കുന്നപോലെ
ഒരു അനന്തരാതിമിക്കുന്നു. അടിയന്തരകാഞ്ഞങ്ങളിലും വര
ശ്വാതെ ആരക്കും അപ്പോൾ വഴിനടക്കുന്നതു കാണാൻ ആ
യാസം. മിനാക്കടംതെ പണിജാട്ടക്കുന്ന ചില തുഷി
ക്കാർമാറ്റും അദ്ദേഹമിന്നുമായി അവയജനെ കനിഞ്ഞ അട്ട
ത്തുള്ള പുഴയിലോ മറ്റോ, ഇരക്കി തേച്ചുകഴക്കിക്കുംണ്ട്
പോകുന്നണ്ട്.

ഈ സമയത്തു മാനേരി പാടത്തിന്റെ വടക്കു അ
ംത്രനിന്ന് കൂടാൻ തെക്കേംടു പോകുന്നണ്ട്. പോക
നേരാറും ഗതിക്കു വേഗം കംയുകയാണു ചെയ്യുന്നതു'—
ചോലയിൽ കമാരമേനോന്നും ഈ പോക്ക് അയാളിടെ
മുച്ചുചരിത്രം അറിയുന്നവരിൽ അത്രളം ജനിപ്പിച്ചേ

* മംഗളാദയം മാസിക (1105 ഘുമിക്ക) യിൽ ചേണ്ടിക്കുന്നതു.

കൊം. ഓഗ്രലക്ഷ്മി അമ്മയും പത്നിരാധിരവും പോയ
തോട്ടുടി സെപ്പറമായിരിക്കാമെന്ന കരതിയ അദ്ദേഹ
തെത അച്ചുന്നും മരക്കപ്പെടുന്ന കല്യാണിക്കട്ടിയുടെ സൃഷ്ടി
കണക്കിലായികും അല്ലെങ്കിൽ തുടങ്ങി. അച്ചുപ്പാഴാൻ, ശതു
പെണ്ണണിയെ കൗൺകാവാൻ പുറപ്പെട്ടുക്കത്തെന്ന് എന്ന്
നീ അയാളുംബു, അതു സംശയത്തുനിന്നും അച്ചുന്നും വീ
ട്രിലേക്സ തനിക്കു ചൊല്ലുവാനുള്ള അധികംരം ഏതുകാല
ത്രാഞ്ഞഭ്രം — അരംതാട്ടുടി കല്യാണിക്കട്ടി (ഇപ്പോൾ
കല്യാണിക്കട്ടി അമ്മായെന്നാതെന്ന പറയേണ്ണ പ്രായമം
യിരിക്കാനു)യെ കാണാവാനം, ചില കാഞ്ഞങ്ങൾ ചോടി
ക്കാനം സാധിച്ചുവെങ്കിൽ അതുകൊണ്ട് നാശമെന്നം വ
രാനമില്ല. തരഞ്ഞണങ്കിൽ തന്നീരു രണ്ടാം വിവാഹകും
ഞ്ഞത്തിൽ ഒരുലോചനയും ചെയ്യാം. അതുപോലെ അന്തസ്സു
പോണ്ണു വിചാരിച്ചു തജ്ജിയ ത്രിഖണ്ഡിലാക്കയാൽ ഈ
പുതിയ അതുലോചന കല്യാണിക്കട്ടിയമും സ്വീകരിക്കാമോ,
അരംതാ നിമസിക്കാമോ? നാട്ടിൽ തനിക്കു ചെണ്ണ കിട്ടാതാ
യദ്ദോപ്പം മംഗ്രൂമേ ബന്ധുക്കുള്ള സൃംഗാരങ്ങളുള്ള എന്ന്
നീ അതുലുമു പരിഹസിക്കാൻ തുടങ്ങിയാൽ ഏതു സ
മംഡാനം പഠിയും? കല്യാണിക്കട്ടിക്കു ,വേം വല്ലവകം
അതുലോചനക്കാണേം എന്ന് അനേപജ്ഞിച്ചരിയാതെ ത
ന്നീരു കാഞ്ഞം ഏതിനന്നയാൻ എടുത്തുപറയുന്നതു്?
ഈ വക്കു അതുലോചനയോടുടർന്നിയാണ കമാരമേന്നോൻ
ചുട്ടവെയിലും, തുന്തം പരമ്പരയും, വക്കുവെക്കാതെ നടക്കുന്ന
തു്. അതുലോചനയുടെ മുക്കുംബാൻ' തുടക്ക നടത്തത്തി
ന്നീരു മുക്കുംബം കുറഞ്ഞുതു്. അച്ചുന്നീരു പീട് അടക്കം
തോറും അവിടെയുള്ളവർ തന്നെ ഏതു താരത്തിച്ചാണു

ആരംഭിക്കു എന്ന വിചാരം തന്റെ കാലിനെ പിന്നോ കൊ പാടിക്കിന്നേണ്ടു എന്ന കമാരമേനോന്നു സംശയം തോന്തി. ഒരു സംഗതി മേഖാൻ അനുകൂലമായിട്ടുണ്ട്. അതു കല്പാണിക്കട്ടിയുടെ വിവരങ്ങൾ ഇന്തിയും കഴിഞ്ഞി ടിപ്പേന്നുള്ളതാണ്. എതായാലും മേനവൻ പടിക്കലെ തതി. പടി കടക്കാനും ചൂ. പടിയിനേരു കയറിയിരുന്നു. അപ്പോൾ അനുഭൂതിനും അസാദമി:—

“എന്താ പീട മാറിയെന്ന ശക്തിപ്രകാശനോ സംശയിച്ചു പടി കടക്കണ്ടു്?” എന്ന ചോദിച്ചു. മേനവൻ ഉത്തരമേണ്ടം പറയാൻ തോന്തിയില്ല. ചോദിപ്പം പുറപ്പെട്ട സ്ഥാനത്തെക്കും കന്ന നോക്കു. മാത്രം ചെയ്തു. തന്യാട്ടു ലോക്കും കരംജില്ല.

“കൊരണ്ണനോനു ശക്തികാരത വരാമെന്നുള്ള റീടാണ്ണല്ലോ ഇതു്.” എന്ന ഉപചാരവാക്കപാടുകാണ്ടു മെനവനെ എതിരെറു.

മേനവൻ കന്നം മിണ്ടംതെ നേരെ നടന്ന കോലം യിൽ ചെന്നിരുന്നു. “കോലു കഴുകാൻ വെള്ളിം ഏകാണ്ടു വരാം” എന്ന പറഞ്ഞതു തന്യാട്ടു അക്കത്തെക്കും പോയി.

II

മുത്താഴം കഴിഞ്ഞു്, മുകളിലിങ്ങനു രാമാധനം വായിക്കുന്ന കല്പാണിക്കട്ടി അമ്മ “മൈമിലി മയിൽപ്പുട പോലെ സുന്ദരാഡം പുണ്ണാർം” എന്ന ഘട്ടത്തിലെത്തിരെ പ്രോംഭാണം, ചോട്ടിൽനിന്നു് അമ്മയുടെ ചോദിപ്പും കേടുള്ളു. ഉടനെ കിഴുവാതിക്കുട്ടാട പടിക്കലേക്കു നോക്കിയപ്പോൾ അതുകൂടിയും മനസ്സിലായി. അംപ്പാർഡ കമരംരേഛ

നെ കണ്ട് കാലം പറവൻ കല്യാണിക്കട്ടിക്ക മടിതോ ന്നിയതിൽ ആരും അവശേഷ കംബൈച്ചുട്ടുകയില്ല. അ മാമന്തർ നക്കാണൊക്കിലും തന്നെ ഒരിക്കൽ സങ്കേം ചംത്രാതെ തള്ളിവാൻ എഴും മടിച്ചില്ല. വിനീടി കൈ സ്രീയ വിഭാഗം ചെയ്തു്, ഗ്രഹസ്ഥാനുമത്തിൽ കംച്ച കാലം ഇരുന്നു്, മനസ്സുമടക്കയോ ഇട്ടുണ്ടംഗം വരിക യോ ഉണ്ടായതിനാൽ ഇപ്പോൾ “കറ”യാണു് അംദ മാം. തന്നെ നിംഫിലു കാലംമുതല്ലോ യാതൊരു വു തുംസുമ്പുമില്ലെന്തു സ്ഥിതിയാണു് കല്യാണിക്കട്ടിയുടേതു്. ഇപ്പോഴത്തെ വാദ്യ’ എന്നു് ഉദ്ദേശഃത്താട്ടുട്ടിയാണു നന്നാം നല്ല വിവരമില്ല. ഇതാണു സന്ദർഭം. തള്ളംലം താഴേതെങ്കിൽ പോകാതിരിക്കണ്ടാണു നല്ലതന്നു കയറ്റി, കട്ടിലിഞ്ഞേൻ കയറി ഉറക്കം നടപ്പിലു കിടന്നു്. കമാരേടു നീറു വന്ന വാദ്യില്ലെങ്കിൽ “പരമ്പര”ലെപ്പോം അവസ്ഥയി ചുതിന്നശേഷം ഒരുപ്പു താഴേതെങ്കിൽ പോകാമെന്നും ഉംഞ്ഞു്.

കെള്ളിരക്കം നടപ്പിലു കിടക്കുന്ന കല്യാണിക്കട്ടിയു എ നാളിതുവരെയും വത്തമാനം അറിവാൻ വായനക്കാ ക്കു് ഏകാത്മകമുണ്ടായിരിക്കും. കമാരേടുന്ന വന്ന വിവരം ചാംവാൻ കന്ന രണ്ട് പ്രാവശ്യം മുകളിച്ചുകൂടി കേരിച്ചെന്ന അമു മകളിടെ ഉറക്കം കണ്ട് മടങ്ങി. ഇതോന്നം അ റിയാതെ നാട്ടുത്തിൽ കിടക്കുന്ന കല്യാണിക്കട്ടിമന്മയു എ ഉള്ളു് ശാഖപ്പോൾ ഉണ്ട്രയോട്ടുട്ടിത്തെന്നായായിതനു ഇരുന്നു്. പാഠ്യം പരിജ്ഞാരവും ഉള്ള കമാരേടുന്ന ത നേര വിവാഹംചെയ്യാനാറുമാക്കുമെന്നു് ശരു ശ്രദ്ധിപ്പിക്കു

യത്തിൽ അല്പകാലത്തു് ഒരു വിചംരംതന്നെ ഉണ്ടായി കില്ല. പക്ഷേ അമ്മയും മറ്റൊരുവരും തന്റെ പേരും കൂടാനേടുന്നും പേരും തുട്ടിപ്പേരുത്തു് പഠാൻ തുടങ്ങിയ മു തഛ്ചു്, അദ്ദേഹവുമായിട്ടുള്ള സന്ധക്ക്രമത്തിൽ വിരോധവുമാണുംയിരിയില്ല. പക്ഷേ അതു സാധിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ സംശയം ധാരംളുമണ്ഡായിക്കുന്നതാണോ.

അമ്മിനെയിരിക്കുന്നേം ഓഗ്രലക്ഷ്മിഅമ്മ കൂ മാരമേനോന്നു ഭാംഗാവകം അലകരിച്ചതു്. ഒരു സം വൈത്തോട്ടുട്ടി കല്യാണിക്കെട്ടിഅമ്മയുടെ അതും അടി യോടെ അററു. പിന്നീട് കുറ്റകയായിതന്നെയാണോ ഈ കില്ലു്. ഇംഗ്ലീഷ് പിംഗ്രിട്ടിപ്പേരുകില്ലും, മലയാളപുസ്തക തോം വായിക്കുന്നതിൽ തുട്ടിവരാത്ത തുട്ടിലംഞ്. ക കു എറിറ്റിലില്ലാത്ത കു സപദാവകംകയാൽ കല്യാണിക്കെ ടിഇടുട മാത്രം നിരവരാം അരു പിടിൽ അക്കം മടി യുംഡായിക്കില്ല. പുസ്തകത്തോം വക്കുന്ന വായിക്കുക്കു നെയാണു കാര്യമായിട്ടുള്ള ജോലി. ഗ്രഹത്തുടുങ്കു ലും കഴിഞ്ഞതു് വേഗത്തിൽ ചുഞ്ഞു്, ബുക്കിയുള്ള സമ യം മുഴവനും പുസ്തകപാരായണത്തിന്നും വിനിയോ ഗിക്കുന്നു പതിച്ചു്. ഇങ്ങിനെ കഴിഞ്ഞുതുട്ടിനേംശാ ണു കുമരമേനോനും ഓഗ്രലക്ഷ്മിഅമ്മയും തമ്മാൽ പി ണ്ണപിപ്പിരിഞ്ഞ വത്തമംഡം നംടിൽ പഠന്നതു്. ജാത കും കക്കില്ലെന്ന കഴികഴിച്ച പഠന്തു് കഴിച്ച രസികനു പി ണ്ടും ഏതോച്ചിക്കവാൻ വക്കുമുന്നു വിചാരിക്കാൻ ചെ യില്ലുകില്ലും മുജഞ്ഞവുന്നുംകൊണ്ടും ഏറേതും കല്യാണിക്കെട്ടിക്കാമുക്കു കുച്ച ദിവസമായി കുമാരമേനോന്നു

സൂര്യ വിച്ചപോകുന്നില്ല. സൗഖ്യം തനിക്കും ആലോച്ചിക്കയല്ലാതെ അതില്ലും ചെയ്യാൻ തരകില്ലാത്ത സ്ഥിതിയ്ക്ക് വായനയിൽ തുണ്ടാന്തി തുടക്കമാറുമെ തല്ലും ലം വികാരത്തിന്റെ ഘടമായിട്ടുണ്ട്. ഭന്നപ്രേമം വിഷയമായിട്ടുള്ള കമകളിൽ താല്പര്യവും അധികം കും സ്ഥിതുടങ്ങി. ഇങ്ങിനെയുള്ള ഘട്ടങ്ങളിൽ മനസ്സിനെ ആക്ഷിക്കാൻ അധികം ശക്തി സദ്ഗുണങ്ങൾക്കാം സന്നാ ഭോദ്യവും വരികയാൽ “സദ്ഗുണം” എന്ന പേരുള്ള ഏതു പ്രബന്ധവും വായിക്കാതെ വിശദില്ല. ഇത്തരത്തിൽ മനസ്സിനെ പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടവക്കുമ്പോൾ കമാരമേന്മാൻറെ ചെട്ടുനുള്ള വരവും, കഞ്ചിയാരകം നടിക്കവാൻ കല്പാഗ്നിക്കട്ടിഞ്ചമ്മയെ പ്രോപ്പിച്ചതിൽ അത്തമില്ലപ്പോം.

III

അച്ചുവൻ സോഡി കൊണ്ടവയ്ക്കും കൊണ്ടവയ്ക്കും കുംകും കഴുകി, കുമാരമേന്മാൻ കംച്ച ദോഹം കേംലായപ്പുടിയിനേലിരന്ന—തല്ലാലം ക്കീണം തീക്കാൻ ഉടനെ വേണ്ടതെന്താണുള്ള തംവാട്ടമയുടെചോദ്യത്തിനും, ഉണ്ണിന്റെ സമയം തെററിയതിനാൽ ചായ മാറ്റും മതിച്ചുന്ന സമംധാനം വരഞ്ഞു കമാരമേന്മാന്റെ സംഭാഷണം ആരംഭിച്ചു.

താവാട്ടമു—അതുകൊണ്ടു തമക്കുടെനാമില്ല. വേഗം ചോറുണ്ടാക്കാം—എല്ലില്ലത്തിലാവുന്നതു ചംഡയാകയാൽ അതു് ആദ്യത്തെ കുമാരംവരം. തെക്കിനിന്ത്യിലും യാൽ ചുടിനു ഭേദമുണ്ട്. കന്ന വിശ്രമിക്കുന്നോഴ്ച

കു ചായ തെയ്യംകരാം. എന്ന കശലുതേരംടക്കുടി അര പ്പൻറ സോഡരി അടക്കാളിലേക്ക് പോയി. വിവര അപേക്ഷാം അറിഞ്ഞിരുന്ന അടയാളം റോഗക്കും പുറി അനേപാഷണങ്ങൾ ചെയ്തു കമാരമേനോനു ശുപ്പുട്ടത്താൻ കൈമുഖിയില്ല.

കമാരമേനോൻ ‘ഹ’ എന്ന മാത്രം പറഞ്ഞു തെക്കി നിയിലും പ്രവർച്ചിച്ചു. എതാരം കൊല്ലുന്നപാശമുന്തി അതേസമയത്ത് അതു തെക്കിനിയിൽവെച്ചുതന്നു തന്റെ വിവാധകായ്ക്കുത്തപ്പറി അപ്പൻറ സോഡരി സ്നേഹപൂർണ്ണം ചെയ്തു അനേപാഷണങ്ങൾ താൻ അപ്പോൾ സൃഷ്ടിച്ചു. അന്നതെത്ത അനേപാഷണങ്ങൾക്കു കാരണത്തോടു യാളിക്കുന്ന കല്യാണിക്കട്ടി (മനോനീ സ്നേഹംകുറഞ്ഞ് അദ്ദേഹം വിളിച്ചാൽ തരക്കേടുന്നാണില്ലപ്പോ.) അവി ടെരേജാൻറു നില്പിനാണോ എന്ന ഫോം വളരെ ശുക്രയോടു കുറോട്ടുടി കുന്നോട്ടിച്ചു നോക്കി. ഇച്ചാഭംഗതോ ടക്കി കടവിൽ തനിക്കിട്ടിക്കുന്ന പുല്ലവായയിൽ ഇരുന്നു. കുസമയം കല്യാണിക്കട്ടി മുകളിലാണെന്നുകിൽ ഇരഞ്ഞി വരുമ്പോൾ കാണോൻ തരമാവുമെന്ന വിചാരിച്ചു കുത്തി കുത്തി. കുണ്ട ഉടനെ ചെയ്യേണ്ട കശലുതേരാളിനു കൈയാണോൻ ആരുംലാചിച്ചു കുമപ്പുട്ടത്താൻ ശുമിക്കു എന്താറും മനോനീ അന്തം കിട്ടുകയില്ല. താൻ അതുവരെ ആടിയ നാടകത്തപ്പറി കല്യാണിക്കട്ടി അറിയാതിപി കുറഞ്ഞ വഴിയില്ല. അതുനിമിത്തം തന്നെപ്പറി എന്തോ രാജിപ്രായമാണ് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതെന്ന് അറിയാതെ വസ്തും കടന്നുചുംചുച്ചാൽ വാഷഷ്ഠാവുമോ എന്ന് ആദ്ദേ

മത്തിന്ന സാമാന്യത്തിലെയിക്കും ദൈവമണ്ഡിക്കും. എന്നുതെ ക്ഷയാധാരം നേരിട്ട് കണ്ണ തന്റെ അടബന്ധം പഠിച്ച തെ പോകയില്ലെന്ന് ഉറച്ചു. വേരു വല്ലു അലോചനക്കു മീണടക്കിൽത്തന്നെ അമ്മാൻനെന്നു ഒക്കനായ തന്റെ അവകാശം കഴിത്തല്ലെന്നു ബാധിയാക്കിം ഇല്ലെന്നു വാദി ക്ഷവാനം വക്കീലായ അട്ടപ്പാർട്ടിഷൻ കുറിപ്പ്.

കമാരമേനോന്റെ വരവു വെറുതെയാംവില്ലെന്ന് എക്കുപ്പേശം ഉംഗിച്ചുപറിഞ്ഞു കല്പാണിക്കുട്ടിയുടെ അമ്മ മകൻ കമാരമേനോന്റെ ഭിന്നിൽ ചാടിക്കണൻ സ്ഥീസ ഏ ജമായ സംശയമുണ്ടാക്കുട്ടി ചില ചൊടിക്കുകൾ തുടങ്ങി. “കല്പാണിക്കുട്ടി! പണ്ടുസാര കൊണ്ടോ, മേം ഇതു തുട്ടിലിരിക്കുന്ന കോപ്പുകൾ കൊണ്ടോ” എന്നിങ്ങിനെ പിളിച്ചു് അഭ്യന്തരകൾ ചെള്ളുതുടങ്ങി. “ഇപ്പോൾ ഒന്ന് ഉറക്കം” എന്ന പിറുവിറുക്കാനും തുടങ്ങി. മുകളിൽ റണ്ട് പ്രാവശ്രൂം പോയെങ്കിലും കോപ്പുയും മറ്റും എടുക്കാതെന്നെന്നാണു കല്പാണിക്കുട്ടിയുടെ അമ്മ ഇരഞ്ഞിപ്പോന്നതു്.

അമ്മയുടെ വളിക്കൊണ്ട് കല്പാണിക്കുട്ടിയമുക്കു കിട്ടക്കപ്പോറ്റിയില്ലാതായി. കാളിളിംഗം ഉണ്ടാക്കുന്ന മലിന്തു ഘട്ടത്തിലെത്തി. പിളി അധികമാവുന്നേടുതോളം കമാരമേനോനു സംസ്ഥാപിക്കുവും സംശ്രമവും തുടങ്ങി. കോൺിക്കൽ വന്ന കല്പാണിക്കുട്ടിയമുക്കു തെക്കിന്നി കിലേക്ക് എത്തിനോാക്കിയപ്പോൾ കമാരേട്ടും അവിടെ ഇരിക്കുന്നതു കണ്ണ്. അമ്മയുടെ സ്ഥീരും മനസ്സിലായി. ഇരംശാനും മടിച്ചു വിണ്ണും എത്തിനോക്കി. “കേരപ്പുയും

കൊണ്ട് കല്യാണിക്കട്ടി ഇപ്പോഴിന്തും, ഇപ്പോഴിന്തും” എന്നോത്ത് കൊണ്ടിക്കലേക്കെ കള്ളിമശാതെ നോക്കി കൊണ്ടാണെ കൗരമേനോന്നീര ഇരിപ്പ്. വരവു കാണും തന്ത്രപ്പാർശ്വം ക്ഷമയിപ്പാതെയായി പായയിൽ കിടന്ന. അപ്പോൾ കോൺഡിയുടെ മേലെപ്പട്ടികിന്മേൽ ആരക്കേ യോ കാര്യ കണ്ടവേംലെ തോന്തി. ആ നില്ക്കുന്നതു തന്നീര പ്രേമഭാജനംതന്നെ അല്ലയിരിക്കും എന്ന കക്കി എന്തു വന്നാലും വേണ്ടതില്ല എന്ന ഭാവത്തിൽ, ദൈഷ്ടതോന്ത്രം കൊണ്ടിരുത്തിലേക്കെ ചെന്ന. “നോൻ ഇവിടെ യുള്ളതുകൊണ്ടാണെന്ന മടി?” എന്ന ചോദിച്ചു. കല്യാണിക്കട്ടിയമ—എന്ന്: ഇപ്പോൾ കരംചൂടുക്കു് ശങ്കി ക്കേണ്ട കരംമണ്ഡലു്? പിന്നെ ഇം “അവലുക്കുണ്ടാം” എന്നും വിചാരിച്ചു.

കമാര—കല്യാണിക്കട്ടി അഞ്ചിറന പറയുകയു്. എന്നിക്കു കല്യാണിക്കട്ടിയോട് പിലവതാക്കു ചോദിക്കാനും പരയാനുണ്ടോ.

കല്യാണിക്കട്ടി—ഇപ്പോൾതന്നെ പേരുായോ? ചായ കടിക്കാൻകൂട്ടി സമയം ഇല്ലെന്നെന്നോ?

കമാര—ഈന്ന കല്യാണിക്കട്ടി പോവും എറത്തേലെ പോകയുള്ളിൽ.

കല്യാണി—അതുണ്ടാവില്ല.

എന്നും പാഠത്തു് ഇരഞ്ഞിപ്പോയി. കമാരമേനോന്നു പരിശോധിം തിന്നും.

VI

കമാരമേനോന്നു ചായ കല്യാണിക്കട്ടിയമതന്നെയെ കൊടുക്കണമെന്നിവന്നു. നേരംനു വേഗം ചെറും ഒരു ക്രൂട്ടിനും

ഉണ്ടാക്കുന്നു. ഏ ഇ ചായ കൊണ്ടുപോയി കൊടുത്തു തുട്ടിൽനിന്നു കുംഞ്ചു കൊണ്ടുടം എടുത്തുകൊണ്ടുവാ.” “എന്ന് അമ്മ പറഞ്ഞപ്പോൾ കല്പരാണിക്കെട്ടിക്കു മടക്കം പറയാൻ നിവൃത്തിയില്ലോതായി. അരംജത്തിയും സ്വാക്ഷി യുള്ളിവക്കും അടങ്കുത്താരു സദ്ധരക പോയിക്കുന്നതിനാൽ മ ബുദ്ധാരാശേ എല്ലിക്കാൻ തരമില്ലാതെ വന്നു.

“ചായ വെച്ചു കല്പരാണിക്കെട്ടിയയ്ക്കു പോവാൻ തുട സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ,

കുംഡ—പിന്നു, തൊൻ കല്പരാണിക്കെട്ടിയേടു വലിയോ— രവരംധമാണു ചെള്ളിട്ടുള്ളതും; ക്ഷമിക്കുന്നും.

കല്പരാണി—എന്നിക്കു ഒരു കരംമാണു ചെള്ളിട്ടുള്ളതും? ദുക്കംമാറ്റ സപ്തത സപതന്നുംപോലും? അവക്കു ഇല്ലോ ഭോക്കി നില്ക്കാനപ്പേരു മറ്റുള്ളിവക്ക് അധികാര മുള്ളു?

കുമാര—ആ സപാതന്നുംതന്നെയാണു എന്നിക്കു അന ത്വ്യങ്ങളുംകൈയുണ്ടാക്കിയതും. അപ്പേക്കിൽ കല്പരാണി ക്കെട്ടിയും തൊന്നു—എന്നു പറഞ്ഞു തുടരാൻ കഴിയാതെ നിന്ത്തി.

കല്പരാണി—എന്തെ അവിടെ നിന്ത്തിയതും? എന്നേയും കുമാരേട്ടേരയും കുറു നാവുകുംണ്ടു പറയാൻ പാട്ട ണ്ണോ?

കുമാര—കരിക്കലും പാടില്ല. “കല്പരാണിക്കെട്ടി” എന്നു പ സ്വാക്ഷരം കരിക്കൽ ഒപിച്ചാൽ പിന്നു ശരു നാവു കുമാരനുണ്ടു കുമാരനുണ്ടു പറഞ്ഞരം പാപമുണ്ടാക്കം. പ ക്കു ആ നിമിഷത്തിൽത്തെന്നു പഞ്ചാക്ഷരം കാക്കൽ തുടി ഒപിച്ചാൽ ത്രായംമുത്തുംഡണി.

കല്യാണി—നിങ്ങളുടെ വിദ്യാസന്ദേശം എൻ്റെ തന്ത്രത്തിലും സംസാരിക്കാം. പോരെക്കിൽ വക്കീലുമാണെല്ലോ. എന്നർക്കു കമ മോനോടൊത്തുവള്ളുന്ന...എന്നുവോലെഴുപ്പു? “നാഗരികാംഗനാസിക നാരായാൻ” നിങ്ങൾക്കുംകും ഇങ്ങിനെ എന്നേയോട് ഒന്ന് വരക്കു വരയാൻ തോന്നായതുതന്നെ എന്നർക്കു ഭാഗമല്ലോ?

കമാര—തെന്ന് എന്നർക്കു മുഖിൽ ഇപ്പോൾ നിന്നുംന്ന നാഗരികാംഗനയിലല്ലാതെ വേരെ കരംളിലും ഇന്തി മനസ്സു ചെലുത്തുന്നതല്ല. എന്നർക്കു കമ മുഴവൻ അറിഞ്ഞതു ടും എന്നിൽ വെളുപ്പുകാണിക്കാതിരിക്കുന്ന ഇം മനോഹരം അല്ലേ യമാത്മനാഗരികത്പത്തിന്റെ ലക്ഷ്യംനോ?

കല്യാണി—ഇന്ന് അങ്ങിനെയായിരിക്കും. നാശ്വരതൈ സ്ഥിതിയെന്തോ? കരാഞ്ഞേ തള്ളിക്കുള്ളതില്ലോ?

കമാര—കഴിഞ്ഞ കമ വിന്റുവിച്ചു കല്യാണിക്കുട്ടി എന്ന കളിയാക്കാതു. “സ്വർഘരാധം ക്ഷമസ്പ” എന്ന എനിക്കു പറവാൻമാത്രം. എന്നെന്ന ഉപേക്ഷിക്കാതു.

കല്യാണി—(ഉമസിച്ചു) ഇപ്പോൾ ജാതകം കത്തുവോ? കമാര—അതെന്തെന്തുക്കിലുമരക്കെട്ട്. മനസ്സുംതു. അതാണ കാര്യം.

കല്യാണി—എനിക്കു പറോ പക്കാ സമ്മതമാണ്.. ഇപ്പോൾ മുഴവനും ശരയാണ്. അല്ലോ, ചായ കടിച്ചില്ലോ? മേനവൻ—തന്നെത്തന്നെ അഭിനാസിച്ചു ചായ കടിച്ചു.

